

Postritel: „Vaprake“ * „Jäaaeg 4“ * Rihanna * Mõnus suvetervitus!

KOOLILASTE AJAKIRI

HIND 3,12 €

7-8
2012

HEALAPS

AUHINNASADU

Mõmm-mõmm-mõnus eelteade kõigile karusõpradele!

Hakake aga tasapisi koguma karukarva värvi- ja viltpliiatseid ning vesi- ja muidki värve! Kuna oktoobrikuus – maailmakuulsa **Teddy-karu 110. sünnipäevakuul** – korraldab **Art Teddy Planet** Saku Suurhalls mängukarude näitus-laada ja sünnipäevapeo, siis kuulutavad Hea Laps ja Täheke septembris välja **suure kaisukarude joonistamisvõistluse!** Võistlustingimused ilmuvad mõlema ajakirja **septembrinumbris!**

Palavad südasuvertvitused kõigile sõpradele ja sugulastele!

Aeg on teatavaks teha mainumbris välja kuulutatud võistluste võitjad. Lõuna-estlaste auhinnad toimetame nagu ikka **Tartu O. Lutsu** nim. Keskraamatukogu lasteosakonda (Kompanii 3/5, Tartu) ning Põhja-, Lääne- ja Ida-Eestis elavate laste preemiad ootavad neid Kullo **Lastegaleriis** (Tallinn, Kuninga 6). Kellel on muid soovide ja ettepanekuid, neil palume need toimetusele läkitada e- või tavaposti teel!

Mõnusat ja kosutavat suvevaheaga soovides, lgavesti Teie Triibu-Liine

TACTIC

Rekato viktoriini auhinnad võitsid **LIIS TAMM** Laevast, **KERDO KURS** Puurmanist, **MEHIS SUMIN** Jõgevast ja **HELINA VIIGAND** Türit.

Monster High' suured komplektid Rimonnelt võitsid **MIRJAM LEESALU** Võrust ja **MARIETTA VIHERPÜÜ** Lihulast. Väikesed monstrikarbid saavad **LIISA OKS** Tartust ja **GERLY GERLE RANNIK** Imaverest.

Mairiini preemiaraamatud saavad **INDERLIN HANNUS** Tallinnast ja **MARK DMITROVSKI** Hiiumaalt.

Ristsõna-plaadid võitsid **TRIINU LEPP** Kongutast ja **ANNABRITA KALDA** Paistust.

Lotte võtmehoidja võitja on **ANETE MILLER** Põltsamaalt.

Lembitu-mõistatuse auhinnaraamatu saab **MARI-ANN TEDER** Tallinnast.

Täname Kultuuriministeriumi, Kultuurkapitali ja Hasartmängumaksu Nõukogu. Suur aitäh Haridus- ja Teadusministeriumile, kes tellis ajakirja meie põhikoolidele!

HEA LAPS SELLES NUMBRIS:

LAHEDAT LUGEMIST

- Markus Saksatamme „Onuke ja paavian” — 4
Steni võistluselt: Heino Pärnpuu „Kaks kraanaautot” — 6
Simmo-Egert Jänese „Televiisoris lõksus” — 7
Reigo Nahksepa „Kord eelmisel suvel”,
Ester Lois Blowersi „Elini põnev päev” — 8
Järjehoidja — 9
Mirjam Leesalu „Draakonitüdruk” — 10
Luulesõit 2012 — 12
Muinas-Julle võistluselt — 14
Tartu Mänguasjamuuseumi võistluselt — 16

GALERII

- Kullomaja Suurnäitus — 18
90 sünnipäevaküünalt Harri Jõgisalule — 19

MAAILM MEIE ÜMBER

- Aleksei Turovskiga loomaaias — 20
Tere, linn! Peep Veedla kõrkja-roolinnust — 22
Kirjalaps: Mari-Liis Lään, Kristiina Raba, Greetel Kala,
Alo-Oliver Alas — 24
Poster 1: Jääaeg 4 — 25
Poster 2: Vaprake — 26
Poster 3: Rihanna — 27
Poster 4: Head puhkust! — 28
Lahe vaheaeg Viljandi Maagümnaasiumis — 33
Tore loodus: Mai Zernask lupiinidest — 34
Muinas-Julle ja Mänguasjamuuseumi võistluste
võitjad — 35

TEE ISE!

- Lully Gustavsoni hernehirmutis — 36

- Mustkunstnik Ande jaanipäevatrikk — 37
Iris Münteli vutifänni-näomaaling — 38
Sandra sööginurk: porgandipirukas, rabarberikook — 39

NUPUTA JA NAERA

- Ilmar Trulli ristsõna — 40
Lembitu mõistatus, miniviktoriinid — 41
Naeru-uss — 42
Paetisme — 44

ELUMELU

- Uudised — 45
Huvid ja hobid: Anna-Maria intervjuu Ivo Leesariga — 46
Kinouudised: „Jääaeg 4”, „Vaprake” — 47
Kunstnik, kes tegi kõike südamega: Raivo Järvi — 48
Siit ja sealt: pentsikuid rekordeid — 49
Sõber Veltzi rokikool: The Supremes — 50

- Autonimed: Cadillac — 52
Thomas Scheileke koomiks — 53
Barbindus: Barbie olümpiamängude eel — 55
Rekato: Kurjalinnud ja Kimble — 56

Ajakiri Hea Laps ilmub 1994. aastast

Väljaandja: MTÜ Hea Laps
Harju 1, 10146 Tallinn, tel: 631 44 28
e-post: hea.laps@mail.ee

Peatoimetaja: Leelo Tungal
Kujundaja: Vivika Kalt
Levi: Anna-Magdaleena Kangro

Trükk: Reusner AS
Ajakiri Hea Laps on autorikaitse objekt

Tellimine ja info: www.healaps.ee
meili teel tellimine@healaps.ee
ja Eesti Posti koduleheküljelt
Hind üksikmüügis 2,24

Esikaanel hetk Tallinna laste ja noorte võimlemis-peolt „Igavene ring”. Foto: Egon Tintse

Onuke ja paavian

Markus Saksatamm

Onu Leho töötas loomaaias talitajana. Ta oli seal iga ameti peale meister: kui tarvis, värvis tiigri lehvete juurde, kui vaja, siis aitas öökullil munad välja haududa. Isegi torumehe töödega tuli kuldsete kätega onkel toime. Neid läks peaaesjalikult vaja kevadel, siis oli elevantil nohu ning tema lont kippus tilkuma.

Onu Leho elas krokodilliga ühes puuris ja oli oma ametikorteriga ülimalt rahul. See köeti alati hästi soojaks. Siis aga juhtus sedasi, et ta kutsuti loomaaia juhataja juurde.

„Oi mind hädavarest,“ halises onu Leho ehmunult. „Mul ei ole ju kübarat ega lipsu.“ Tõepoolest, loomaaiaonul oli nii pisike palk, et uhkete riiete ostmine ei tulnud kõne allagi.

Ta mõtles veidi ning pani siis kübara asemel kotkapesa pähe. See oli nii suur, et kaugemalt vaadates võis onklit vabalt mingiks hiidpuravikuks pidada. Ta sidus lipsu asemel kaela siksakilise mustri rästiku ning seadis sammud juhataja kabineti poole.

„Kas lubate sisse astuda?“ päris onu Leho ukse vahelt arglikult. Juhataja aga ei tundnud oma alluvat alguses ära.

„Kes see kübaraga võõras on?“ mõtles ta. „Võib-olla mõni suur ülemus loomaaedade ministeeriumist?“ Juhataja kargas sedamaid püsti ja võttis valveseisaku.

„Mina olen onu Leho, teie töötaja.“

„Või nii,“ käratas juhataja ning truualamlik naeratus tema näol kustus. Siis langes ta pilk talitaja siksakilisele lipsule. „Mis vigurid need olgu!“ kisas ta kadedalt. „Miks sul nii uhke lips on? Sina oled lihtne mees ja ei tohi nii peeni asju kanda.“ Ta küünitaskäe lipsu suunas, ent rästik sisises kurjalt ja juhataja kargas eemale.

„Mis... mis see oli?“

„See on tavaline rästik,“ vastas onu Leho teenistusvalmilt. „Ladina keeli Vipera berus. Ainus mürkmadu Eestimaal.“

Ehmunud juhataja ronis kribinal mööda kardinat üles.

„Sina, Leho, oled täitsa vallandatud kohe,“ pobises ta kurjalt. „Sinu palga eest ostan ma uued püksid.“

„Kus ma nüüd elama hakkan?“ päris talitaja kohkunult. „Ja mis siis loomadest saab?“

„Loomad müüme turul maha,“ seletas juhataja, „sest

Helin Tikerpuu

kulusid tuleb kärpida. See on praegu moes.”

Onu Leho oli nüüd murtud mees. Ta läks tagasi oma hoolealuste juurde ja rääkis neile kõigest, mis juhataja juures oli aset leidnud. Loomadki muutusid kurvaks. Pärdikud pistsid pillima ning elevant tõstis londi ja pasundas nukralt sinitaeva poole. Loomade nutukoor rökkas üle kogu linna. Ei, nii see ei lähe, leidis onu Leho. Ta otsustas jõhkardile vastu hakata ning kolis ühte tühja puuri elama. Et liigseid küsimusi ei tekiks, kinnitas ta puurivarbade külge sildi: TÖÖTU ONU, SEGATOIDULINE (SUPP, PRAAD JA MAGUSTOIT).

Kui juhataja juhtunust kuulis, läks ta lausa marru.

„Ah et praadi ja magustoitu talle veel vaja!” kärkis ta viha pärast jalgu trampides. „Tule otsemaid puurist välja, hädapätakas!” Onu Leho aga näitas talle keelt ja teatas: „Sinu käsk ei loe mulle tuhkagi. Käi jala, jumbul!”

Nüüd võttis juhataja kätte ja kutsus kohale politsei.

„Mina olen eesti onu – haruldast sorti loom,” kuulutas onu Leho puurist. „Mina olen looduskaitse all.”

„Ärge kuulake teda!” Juhataja keksis viha pärast edasi-tagasi nagu kärsitu varblasepoiss saiapoe aknal. Ent politseinikud laiutasid käsi ja ütlesid, et kaitsealust looma ei ole neil õigus häirida.

„Selline asi võib suure jama kaela tuua,” kinnitasid nad nagu ühest suust ja tegid seejärel minekut. Siis tuli kohale kõige kõrgem ülemus – loomaaedade minister isiklikult.

„Paras sulle, onu Leho,” irvitas juhataja kahjuröömsalt. Minister kortsutas kulmu, heitis kuue seljast ning ronis sõnakuulmatu onu juurde puuri.

„Ee... Ega te vanasti meie loomaaias paavianina ei töötanud?” küsis onu Leho ministrit tähelepanelikult silmitsedes.

„Muidugi töötasin. Tere, Lehokas, vana sõber!” hüüdis tähtis mees ja ronis sedamaid onu Lehole sülle. Onu sügas ministrit lõua alt ning too pani silmad mõnulevalt kinni. Kuri juhataja kaotas seda nähes meelemärguse.

Loomad aga jutustasid ministrihännale kogu loo. Nad rääkisid, et juhataja on kalk ning süd ametnik, ja et onu Lehole on tehtud suurt ülekohut. Minister kuulas ja vangutas muudkui pead.

„Määran onu Leho loomaaia juhatajaks,” kuulutas endine paavian tähtselt.

„Oi, aga mis siis minust saab?” tõinas juhataja.

„Sinu viime üle teisele tööle,” arvas minister. „Meil on ju paaviani koht vaba.”

Nüüd saabusid loomaaeda õnnelikud ajad. Onu Leho tegi lisaks juhatajatööle ka ülejäänud toimetused ära. Öhtupoolikutel aga mängis ta pärdikutega pingpongi ja luges härdameelsele krokodillile luuletusi ette.

Kaks kraanaautot

Heino Pärnpuu Lihula Gümnaasiumi 6. klassist

Ühel suvepäeval ehitasid kaks kraanautot uut koolimaja. Ilm oli palav ja töö igav. Väike auto ütles suurele, et inimesed sõidavad puhkepäevadel mere äärde – sõidame meie ka. Suur auto ütles, et võib sõita küll.

Pühapäeval nad sõitsidki mere äärde. Mererannas oli palju rahvast. Osa inimesi päevitas liival. Väikesed lapsed sulistasid madalas vees, suured lapsed ja täiskasvanud ujusid sügavamal. Väike kraanaauto ütles, et tema tahab ka ujuma minna, aga suur auto ütles, et ei või: „Sa oled raske ja kui sa vette lähed, siis tõuseb muda põhjast üles ja teeb vee sogaseks.” Väike auto ei kuulanud ja läks ikkagi merre. Juhtuski nii, nagu suur auto oli ennustanud – vesi läkski sogaseks. Inimesed said kurjaks. Suur auto tahtis kiiresti ära sõita, et muidu hakkavad inimesed neid kividega loopima. Autod sõitsid rannast ära.

Nende tee viis mööda ühest talust. Tee peal peatas neid üks mees ja kurtis neile oma muret. Tal oli lehm karjamaal söönud ja läinud jõe äärde jooma. Aga kuna jõekallas oli järsk, siis ei saanud lehm enam välja. Suur auto ütles, et lähme proovime aidata. Auto tõstiski lehma jõest karjamaale tagasi. Talumees oli väga rõõmus ja tahtis kraanaautosid tänada. Suur auto ütles, et tal hakkab bensiin lõppema, kas peremees ei saaks teda selles osas aidata. Mehel oligi kodus bensiini ning

ta kallas kanistritäie autopaaki. Edasi läks teekond jälle kodu poole.

Kui järgmine puhkepäev hakkas lähemale tulema, tahtis väike kraanaauto lõbustusparki minna. Pühapäeval läksidki kaks kraanaautot sinna. Kohale jõudnud, jäid nad tükiks ajaks ringi vaatama. Oli palju teisi autosid, karusselle, lasketiire ja muid lõbustusi. Igal pool oli palju rahvast, muusika mängis ja kõik olid rõõmsad. Kõige rohkem meeldis neile suur vaateratas. Väike kraanaauto tahtis vaaterattaga sõitma minna, aga suur auto keelas teda: „Sa oled suur ja raske ning vaateratas võib katki minna.” Väikesele autole tuli meelde, et mere ääres oli suurel autol õigus olnud, ja ta loobus oma kavatsusest. Siis nad ainult vaatasid. Korraga jäi vaateratas seisma, midagi oli juhtunud. Suur kraanaauto ütles väikesele, et neil tuleb nüüd appi minna. Suure kraana abiga said alla kõrgemal olnud inimesed ja väiksem aitas madalamal olnud lapsed alla. Lapsed olid väga rõõmsad, et õnnetusest pääsesid ning hakkasid kraanaautosid paitama ja patsutama. Kuna oli juba õhtu, sõitsid autod rõõmsalt koju tagasi.

Järgmisel nädalavahetusel tahtis väike kraanaauto loomaaeda minna ja sinna nad pühapäeval läksidki. Loomaaias oli palju igasuguseid loomi. Suurele kraanaautole meeldisid väikesed loomad ja väikesele autole suured loomad. Nad olid juba peaaegu terve loomaaia läbi käinud, kui äkki hakkasid inimesed väljapääsu poole jooksmas ja karjuma. Tuli välja, et jõehobu oli oma puurist välja pääsenud ja paanikasse läinud. Ta ei osanud enam tagasi minna. Inimeste jooksmine ajas ta veel rohkem segadusse. Loomatalitaja nägi kraanaautosid ja kutsus neid appi. Väike auto tahtis kohe oma abi pakkuda, aga jõudu jäi väheks. Siis tuli appi suur kraanaauto ning jõehobu tõsteti oma puuri tagasi. Loomaaia töötajad olid väga rõõmsad ja andsid autodele kuupääsmed loomaaeda. Kuna hakkas juba õhtu tulema, sõitsid autod rõõmsalt koju tagasi. Kogu suve mõtles väike kraanaauto igaks nädalavahetuseks mõne huvitava plaani välja.

Diana Uuerfoa Mustlamäe Laste Loomingu Majast

Televiisoris lõksus

Simmo-Egert Jänes Tudulinna Põhikooli 5. klassist

Mart ja Joonas olid vennad. Nad olid tavalised poisid, aga kõigest enam armastasid vennad päevad läbi televiisorit vaadata.

Ka sellel päeval olid nad end teleri ette vaatama seadnud, kui juhtus midagi erakordset. Hetkel, kui Mart teleri kanalit muuta tahtis, ei vahetunud vaid telekanal. Puldile vajutades sattusid lapsed äkitselt keset maadlusmatši. Poisid olid väga hirmul, sest neil tuli võistelda hiigelsuurte sumomaaadlejatega. Aga poisid ei tundnud ühtegi maadlusvõtet.

Õnneks tuli ema telerit vaatama ja vahetas kanalit. Nüüd olid poisid muusikasaates. Seal hakkasid nad laulma, mis neile meeldis. Kuid emale see muusika ei istunud ja ta kiirustas kööki.

Siis tuli isa ja istus tugitooli ning vajutas järgmisele nupule. Poisid sattusid rallivõistlusele. See meeldis neile väga. Nad sõitsid finiši poole, aga ei pingutanud eriti, sest ega ralliautos kihutamine ole naljaasi. Muidugi olid parimad juba lõpetanud ja isa huvi viimaste sõitjate vastu kadus.

Jälle klõpsas isa puldile. Lapsed olid tõeliselt kohkunud, kuna nad olid sattunud sõja keskele. Poisid varjusid vanasse majja ja olid väga hirmul. Hea, et isa kiirustas telefoni vastu võtma ja koha teleri ees sai väike öde. Siis olid Mart ja Joonas keset multikat. Seal olid hullud nõiad ja poisid kartsid väga nende küüsi sattuda. Maie jälgis põnevusega nõia tegusid ja märkas äkki ekraanil oma vendi. Ta kiljatas ehmunult. Ema ja isa vaatasid tuppä. Ema ei uskunud tütre juttu ja vaatas kõik toad läbi, kuid poisse polnud kusagil. Nüüd hakkas isagi muretsema. Ta võttis puldi ja hakkas järjest nuppe vajutama.

Lõpuks õnnestus isal leida võimalus poisid telerist välja saada. Kogu pere oli juhtunust jahmunud ja otsustas, et televaatamist peavad nad kõik vähendama.

Lugeja ja telerivaataja: vaat, mis võib juhtuda, kui liiga kauaks ennast televiisori ette unustad!

Kord eelmisel suvel Elini põnev päev

Reigo Nahksepp

Tallinna Järveotsa Gümnaasiumi 5a klassist

Kord eelmisel suvel, kolm päeva pärast oma sünnipäeva, ärkasin hommikul ja tundsin, et on kuidagi jahe. Tahtsin minna riidesse panema ja märkasin silmanurgast aknas häirivat valgust. Läksin akna juurde ja nägin kõikjal lund. Tormasin talvejopet ja suusapükse otsima, kuid ei leidnud neid kusagilt, ilmselt oli ema need „suveunne” pannud. Toppisin kapist leitud kolm kampsunit üksteise peale ja jooksin õue. Olin nii vaimustunud, et ei teadnud kohe, mida teha. Mõtlesin, kas teha lumememme, minna kelgutama või mängida lumesõda. Otsustasin sõbra ka õue kutsuda.

Nägin autosid, mis olid lumme mattunud, ja autoteel oli kiilasjääd. Edasi minnes kohtusin pingviinidega, kes kasutasid autoteed liuväljana. Neid vaadates tuli ka endal tahtmine natuke lõbutseda ning liugu lasta. Siis taipasin, et olen liiga kaua aega viitnud, ning läksin jooksuga sõbra kutsuma, et tallegi imelisest ilmast rääkida.

Tavaliselt oli sõber nagu talveunes karu, aga kui kuulis sõna „lumi”, oli ta virgas nagu suslik. Õue jõudes vaidlesime oma viisteist minutit, kas minna kelgutama või hakata lumememme tegema. Lõpuks hakkasime hoopis lumesõda pidama. Lumesõda lõppes sellega, et me mõlema riided said täiesti läbimärjaks. Siis läksime sõbra poole küpsiseid sööma ja sooja kakaod jooma. Riided kuivad, suundusime uuesti õue. Meile tuli vastu naabripoiss, kes ütles, et mu ema on koos väikevennaga Kingimäel kelgutamas. Otsustasime ka sinna minna. Jõudsime teha vaid paar liugu, kui ema meid tuppa kutsus, sest vennal oli külm ja vahepeal oli juba hämaraks ka läinud. Küll see päev tundus lühike!

Korraga tundsin, kuidas külmavärinad üle keha käisid. Hakkan vist haigeks jääma? Nüüd kippus aevastus ka peale. Aevastasin, ja oh imet! Ärkasin üles ning taipasin, et kogu see suvine talvepäev oli olnud ainult uni. Tekk oli voodist maha kukkunud, seepärast külma tundsingi. Kahju, et kogu lumi oli kadunud, kuid hea oli, et ma päriselt haigeks ei jäänud.

Ester Lois Blowers

Ruila Põhikoolist

Oli täiesti tavaline kolmapäeva hommik. No peaaegu tavaline. Üks asi, mis aga ebatavalisena mõjus, oli see, et kell 15.00, kui Elin üles ärkas, oli alles pime. Ta vaatas käekella ning arvas, et kell on alles 3.00. Ta heitis jälle magama, aga und ei tulnud. Annika, kes magas ta kõrval, ärkas järsku üles ja Elin ehmus nii, et hüppas kohe voodist välja. Annika tõmbas teki üle pea ja magas edasi.

Elin otsustas minna asja uurima. Nii pime oli! Ta läks köögi suunas, mis asus magamistoa kõrval. Magamistoa uks oli kinni. Ta kobas käega linki ja tahtis vaikselt ukse lahti teha, aga see kriuksus nii kõvasti, et Elin arvas, et keegi karjus ukse taga. Ta vaatas ringi, et näha, kes karjus, kuid oli nii pime, et midagi polnud näha. Nüüd pidi ta läbi köögi minema. See oli jube teekond, sest iga paari sammu tagant komistas ta mingi tooli või laua otsa. Ta pörkas ninaga vastu kappi. Kui ta lõpuks läbi köögi jõudis, leidis ta, et uks oli kinni. Elin teadis, et ukse kõrval on lüliti. Aga kui ta käega kobades lüliti leidis, sai ta aru, et elekter on ära. „Huvitav,” mõtles ta, „meil on väga harva elekter ära.” Jõudnud köögist välja, läks ta poiste tuppa. Selle uks oli õnneks lahti. Sisse astudes kuulis ta, kuidas Peeter norskas, Priit hingas vaikselt ja Toomas ärkas just sel hetkel üles. Tal oli digitaalne käekell. Elin sosistas: „Mis kell on?” Toomas ehmus: „Kell on 15.15! See on võimatu – õues on alles pime! Lähme koos asja uurima.”

Nad võtsid taskulambi ja läksid akna juurde, aga seal ei olnud midagi näha. Toomas läks ukse juurde ja ütles tagasi tülles, et uks oli lumega kaetud. See tähendas, et ka aknad olid lumega kaetud ja seepärast oligi pime. Nad äratasid teised üles ja panid küünlad põlema.

Terve pere istus küünlavalgel toas ja arutas, kuidas poodi minna ja süüa osta. Otsustati, et Elin ronib korstnast üles ja läheb poodi. Isa oli juba helistanud ja teada saanud, et poe juures ei olnud nii palju lund. Ema andis Elinile raha, tüdruk ronis korstnast üles ja läks jooksuga poodi. Kui ta tagasi jõudis, lasi ta kotid nõõriga korstnast alla ja ronis ise järele. Aga kõige suurem ime oli see, et neljapäeva hommikul oli kõik lumi sulanud. Isegi elekter oli tagasi!

Lasteraamat – laste raamat

Ilusa ja isevärki raamatu „Loodus, mis sa oled?“ koostajad Margus Lattikas ja Antero Nesterenko palusid paar aastat tagasi õpilastel kirja panna oma mõtteid loodusest ja loodusnähtustest – lumest, vihmast, päikesest, tuulest.

Üle kogu Eesti saabus terve hulk vahvaid kirjutisi, millest sai kokku huvitav raamat. Et pilt oleks veel põnevam, otsiti kirjandusmuuseumi rahvaluule arhiivist meie esivanemate arvamusi samade nähtuste kohta ja paluti Tallinna Kunstigümnaasiumi õpilastel teha lugude juurde pilte.

Tartu Forseliuse Gümnaasiumi poiss Silver Lauk arvas näiteks tuule kohta nõnda: „TUUL tekib nii: maakera pöörleb 30 km/s ja kui jõuab ufo jumala juurde, siis jumal köhib, sest tal on allergia ufo vastu. Kui jumal köhib, siis lendab ufo selle survega ära kosmosesse. Kui jumal ei köhi, siis jätkub elu ilma tuuleta.“ Simuna kandi taluinimesed aga oletasid vanal hallil ajal: „Kui 7 korda sõela vastu tuult keerata, keerab tuul teise kohta.“ Kellel sõel olemas, see võiks järele proovida!

Südasuvine luuleraamat

Leelo Tungla lasteluule valikkogu kannab pealkirja „Südasuvi“ ja on kirjaniku kõige paksem raamat, mis sisaldab lasteluulet läbi nelja aastakümne, kuid ka päris värskeid ja seni avaldamata värsse. Raamatu illustreeris kirjaniku tütar Kirke Kangro ning andis välja kirjastus Tammerraamat. „Südasuve“ lugemise juurde passib kindlasti mugida maitsvaid kodumaiseid suveõunu...

JÄRSEHOIDJA

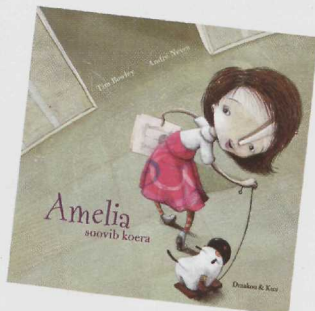
Mõned lood kasvavad puu otsas

Saksa kirjaniku Ingrid Uebe jutukogu „Soovilugude puu“ kannab alapealkirja „Jutte igaks aastaajaks“ ja seda võib soovitada eelkõige neile algkoolilastele, kel pole pikka püsi pakse raamatuid lugeda. Harjutamine teeb meistriks, ja soovilood, mis pajatavad laste igapäevategemistest, on just paraja pikkusega, et paar tükki päevas läbi lugeda. Iga jutu juures on kunstnik Franziska Harvey tehtud kaunis värvipilt. Kirjastuse Koollibri kaudu ilmunud raamatu on tõlkinud Urmas Kaldmaa.

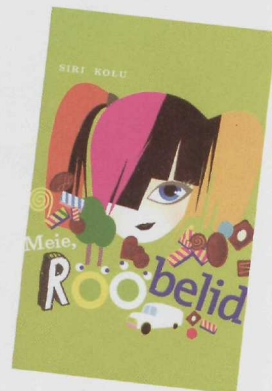
Väikesi kavalusi koera-soovijatele

Kes lastest ei tahaks endale koera! Kahjuks on paljusid lapsevanemaid raske mõjutada koera võtma. Ehk võiksid teisedki proovida sama nippi nagu kirjastuse Draakon & Kuu uue raamatu „Amelia soovib koera“ peategelane? Inglise kirjaniku Tim Bowley mudilastejutule on brasiillasest kunstnik André Neves teinud nii kaunid pildid, et raamat sobib kinkimiseks ka täiskasvanutele... kas või koera asemel!

Kommiröövlid tegutsevad hoogsalt

Soome kirjaniku Siri Kolu „Meie, Rööbelid“ on lõbus seiklusjutt, mis pajatab kümneaastase Vilja ebatavalistest suvesekeldustest. Tüdruk on parajasti koos isa-ema ja vanema õega teel vanema poole, kui pereautot ründavad maanteeröövlid. Tegu on üpris isemoodi röövlitega, keda huvitavad peamiselt kommid, küpsised, ajakirjad, raamatud, Barbied ja muu selline kraam, mille vastu pole midagi ka Viljal endal. Esiotsa end vangina tundval tüdrukul läheb elu perekond Rööbelite juures väga põnevaks! Rööbelite-raamat on mõnus ja kerge suvelugemine, mille on tõlkinud Kätlin Kaldmaa ja välja andnud Ajakirjade Kirjastus. Raamatule, mis võitis Soome kirjastuse Otava ja Kinoproductio OY lasteromaanivõistluse, on Siri Kolu juba kirjutanud kaks järege, millest esimene on juba ilmunud ning teine peatselt tulekul. Tuleval aastal saah Rööbelite seiklusi näha ka kinolinal.

Draakonitüdruk

Mirjam Leesalu Võru Kreutzwaldi Gümnaasiumist

Sellel aastal tuli meile kuuendasse klassi uus õpilane Drakona Tulilind. Keegi ei tahtnud temaga alguses rääkida, sest tema ninast tulid suitsujoad, tema seljast kasvasid välja tiivad ning ta näris vahetunnis tikke. Mulle ta igatahes meeldis kohe algusest peale ning temast sai minu uus pinginaaber. Ta oli midagi uut ja huvitavat, just see, mida mul vaja oli.

Terve suve tundsin end halvasti, sest sain endale just breketid. Süüa oli hirmus valus ja hambad olid hellad, aga vähemalt on mu hambad juba veidi vähem puseriti. Arvasin, et näen naeratades kole välja, aga Drakonal olid silmahammaste asemel suured kihvad ja tema tundis end veel halvemini. Drakonast ja minust said parimad sõbrad ning mina olin see, kes tõi tuletekist tehtud taskurätiku, kui Drakona aevastas.

Draakonid nimelt puhuvad aevastades tulejugasid välja ja nii mõnelgi minu õpikul olid servad veidi põlenud.

Drakonal oli soomuseline tugev nahk ja ta pidi iga päev küüniseid löikama. Võimlemises ja poomil kõndimises olid Drakonal ainult viied, sest saba aitas tal hästi tasakaalu hoida. Tema tiibade ulatus oli umbes kaks meetrit ja tiivad olid ilusat tumelillat tooni. Sama värvi olid ta silmad ja kevadel hakkasid talle sarved kasvama. Aprillikuus oli tal juba raske neid varjata juustega, mis olid tal pigimustad ja väga sassis.

Rääkides tänasest, kaheksandast maist, siis täna juhtus midagi väga huvitavat. Drakona hakkas kehalise kasvatuse tunnis lendama. Me kõik elasime talle kõigest hingest kaasa, kui ta käis spordiplatsi teises otsas palli järel. Järgmised viis minutit olime kõik keskendunud Drakona lendamisele. Isegi õpetaja plaksutas vaimustunult ja hõiskas: „Ma olen terves Eesti Vabariigis ainus, kelle õpilane lendab!” Selle peale vaatasime kõik teda üpris üllatunud nägudega ning õpetaja jättis järsult plaksutamise ja kõhatas. Drakona samal ajal säras rõõmust. Käis vahetunnikell ja me jooksimise rõõmsalt koolimajja. Panime kähku riidesse ja tormasime sööma.

Täna oli söögiks kanakoib kartulite ja kastmega. Joogiks oli külma morssi. Drakona tõstis kuhjaga toitu ette, aga morssi ta ei puutunudki. Mul oli küll hirmus janu ja seega jõin ma oma klaasi kohe tühjaks. Drakona noogutas ja ütles: „Sa võid minu joogi ka võtta, see on minu jaoks liiga külm.” Ta asus vaikselt oma kanakoiba närima. Võtsin tema joogi ka ning asusin sööma. Varsti

oli kuulda kõhedusttekitavat raginat. Drakona söi kanakoiva koos kondiga ära ning näppas minu taldrikult veel teisegi. Tundsin, et ma peaksin rohkem draakonitest lugema. Drakona viis oma nõud ära ja minagi lõpetasin söömise. Läksin tema järel sööklast välja.

Täna oli inglise keele eksam ja enamus koolist oli tühi, seega olid vahetunnid ebatavaliselt vaiksed. Seitsmenda klassi poisse polnud meie kõrval koridoris lõugamas ning nunnud kolmanda klassi õpilased olid ka puudu. Kooli olid jäänud neli klassi: 5.b, 6.b, 8.a ja 9.c. Meie olime teisel korrusel ainus klass.

Vaatasime klassiuksel uut tunniplaani...

- 1) Matemaatika
- 2) Inglise keel
- 3) Kehaline kasvatus
- 4) Ajalugu

...ning mu seljast käis külmavärin läbi. Ajaloos oli jutustada ning veel töövihiku kirjalik ülesanne. Ma olin ajaloo tunni täielikult unustanud. „Saad sa mind aidata? Palun, mul on väga vaja!” hädaldas Drakonale. Ta oli lahkesti nõus mind aitama ning tegime koos töövihiku ülesande ära, aga juba tuli ajalooõpetaja ning jutustamist õppida ma ei jõudnudki.

Läksime klassi ja võtsime õpikud välja. Istusime oma kohtadele ja ma tundsin, kuidas närvilisus minu aju üle võimust võtab. Õnneks mind ei küsitudki, küsiti hoopis Mariannet ning ta vastas eeskujulikult hindele viis. Järgmisena paluti klassi ette Nikolas, kellel on väga halb mälu. Õpetajal tundus olevat täna hea tuju ning Nikolas sai oma kesise etteaste eest hindeks nelja. Õnneks kedagi rohkem ei küsinud ja ülejäänud klass ohkas kergendusest. Kuulasime lõputut loengut varase keskaja teemal – 6. klassi õpikud näevad ette Vana-Kreekat ja Vana-Roomat, aga meil on need teemad juba selged ja me läksime edasi järgmise aasta materjali juurde.

Plörr! urises väsinud vahetunnikell ja me tõttasime alla garderoobi. Viskasin kiiresti tuulejaki selga ja tirisin tennised jalga. Drakonal läks oma jopega natuke kauem aega ning ma aitasin tema tiivad jopest läbi. Tema ema oli kõik tema riided ümber teinud, et tiivad ja saba vabalt liikuda saaksid. Tavalised riided ei olnud draakonitele ette nähtud ja need kulusid Drakona soomuste vastas kiiresti. Tuulejope vooder oli juba õhuke ja nõrgavõitu.

Haarasin pingi pealt oma koolikoti ja tõttasin lendavale draakonitüdrukule järele. Koduteel kuulasime muusikat ja Drakona küsis: „Ütle nüüd ausalt, kas ma olen väga hirmutav?” „Ei ole, täpselt parasjagu. See

mulle meeldibki, et ma ei pea sinu kõrval hirmu tundma ning kui keegi meile halba tahab, oled sina kõige vajalikum,” vastasin ma naeratusena. Breketid särasid kevadise päikese käes ja Drakonale meenus miski. „Ma polegi veel hambaarsti juures kunagi käinud. Kas seal on väga hirmus?” küsis ta. „Hambaarstid on toredad inimesed, seda võin ma sulle kinnitada,” sõnasin ma ning Drakona paistis rõõmsam. Konsumi poe ees läksime lahku. „Msn’is räägime!” hõikas Drakona veel hüvastijätuks ja juba kadus ta nurga taha. „Tahan lennata, aga mitte eriti kõrgelt,” ümisesin vaikselt ning läksin rahulikult koju viiulit harjutama. Homme näeme teineteist jälle ning suvel veedame koos rannas aega. Selles võib kindel olla.

Daniel Boyacioglu, Jukka Itkonen, Leelo Tungal, Jenni Kallionsivu, Guntars Godinš ja Petri Koikkalainen.

SÕIT, SÕIT, SÕIT LUULETAMA!

Kui vanasti arvati, et luuletajaid kannab kaugustesse Pegasuse nime kandev tiivuline luulehobu, siis tänapäeva poeedid lepivad lihtsamate sõiduvahendite – busside, laevade ja lennukitega.

Veel enne kooliaasta lõppu korraldas Eestis asuv **Soome Instituut** ühe vahva luulelise ringreisi nelja riigi poeetidele, ning seekord valiti reisikaaslased lastele kirjutavate värsisepnade seast. Lätlasi esindasid **Juris Kronbergs** ja **Guntars Godinš**, soomlasi **Jukka Itkonen**, Rootsit **Daniel Boyacioglu** ja Eestit nende ridade kirjutaja. Luulesõidu korraldaja **Jenni Kallionsivu** Soome Instituudist tutvustas meid üksteisele Lätimaa pealinnas **Riias**, kus toimus mitu vahvat kohtumist läti koolilastega – ja minu rõõmuks ka Riia Eesti Kooli õpilastega, kes röömustasid kuulajaid ilusas eesti keeles esitatud värssidega.

Riiaist sõitsime laevaga **Stockholmi**, kus ootas meid imekaunis linnaraamatukogu – raamatutega vooderdatud tohutu torn. Kahjuks ei saanud ma kokkutulnud publikust pilti teha, sest rootslaste seadused lubavad lapsi pildistada ainult siis, kui

nende vanemad on selleks kirjaliku loa andnud – meil aga polnud nii palju aega, et kõigi laste isad-emad üles otsida. Ka Jenni suur kommikorv jäi puutumatuks, kuna kommipakkuminegi käib seal kandis ikka ainult vanemate kirjaliku loaga...

Muide, ka Soome lapsevanemad on asunud kommitõrjesse ja püüavad sisse seada sellist korda, et maiustusi saavad lapsed ainult laupäeviti. See-eest olevat müügilettidel ilutsevad laupäevapakid ikka üsnagi kopsakad! Soome-kohtumised ei toiminud meil pealinnas Helsingis, vaid hoopiski **Hämeenlinna Laste- ja Noorte Kultuurikeskuses ARX** – ja sealsed lapsed olid väga elavad ning julged kirjanikele küsimusi esitama ja oma arvamust avaldama.

Ka meie, eesti lapsed, kellele mul oli au Tallinnas **Eesti Lastekirjanduse Keskuses** oma Luulesõidu kaaslasti esitleda, olid huvitatud kuulajad-vaatajad, ning Vanalinna Hariduskollegiumi õpilaste pakutud kontsert oli sedavõrd heal tasemel, et võttis temperamentsel Danielil lausa pisara silma!

Daniel Boyacioglu (sündinud 1981) oli luulesõidulistest noorim, ja oma luulet esitas ta uljalt räppides. Danieli vanemad kolisid Rootsi- maale Sүүriast, kuid noormees kirjutab nii värssse kui ka laule puhtas rootsi keeles. Lisaks luulekogudele on Daniel välja andnud ka mitu CD-d. Siin on väike katkend tema pikemast luuletusest.

Daniel Boyacioglu

KUIDAS SAADA LUULETAJAKS

Ma ei tea, kuid kord tuli meie kooli üks poetess nimega Siv. Mina olin siis üheksa-aastane. Ta tahtis, et me joonistaksime oma autoportree. Tegin ühega algust, aga see ei tulnud hea. Siis läksin poetessi juurde ja küsisin, kas joonistada välimust mööda või nii, nagu sa ennast tunnend. Tema seisis koos koolipreiliga ja nad vastasid, et tehku ma nii, nagu tahan. Siis joonistasin peaaegu nii, nagu ma välja nägin, ja panin endale kaks sulge juustesse.

Siis tahtis poetess, et kirjutaksime luuletuse, ja ma kirjutasin *Sүүgsluuletuse*, sest oli sügis. Koolipreili meelest sai luuletus nii hea, et ta saatis selle ühele ajalehele. Nad võtsid selle lehte vastu ja kui leht ilmus, said kõik nii rõõmsaks. Isa võttis selle tööle kaasa ja tegi mitu koopiat – vanaemal, onul – peaaegu kõigil olid koopiad külmkapi küljes. Kõige kõrgemal seisis *Sүүgsluuletus*, siis tuli luuletus ise ja kõige all minu nimi: Daniel B 3b.

Tõlge rootsi keelest: Mati Sirkel

Ka **Juris Kronbergs** valdab vabalt rootsi keelt – ta sündis sõja lõppedes Rootsi põgenenud lätlaste peres –, kuid luuletab siiski oma emakeeles ja peab end läti kirjanikuks.

Juris Kronbergs

MILLINE OLI ESIMENE PILV

Milline oli
kõige esimene pilv?

Mida ta mõtles?

Ehk *tundis* ta ennast *üksiku ja mahajäetuna* seal taeva avaruses ja seepärast otsustas alla sadada

maa peale, nende peale
seal all – nii väikestele
dinosauruste lastele
kui ka nende kõrgusest vaadates
nähtamatutele naabritele?

Tõlge läti keelest Guntars Godinš ja Leelo Tungal

Soome kirjanik **Jukka Itkonen** on väga mitmekülgne mees: ta on kirjutanud nii luuletusi, näidendeid, lasteromaane ja muusikat: tema sulest on valminud mitu plaaditüüt laule. Jukkale meeldib ka maalida. Luuletustes armastab ta aga mänge – nii sõna-, kui ka kõlamänge.

Jukka Itkonen

LÕHE KAOB ÕHE

Oi, lõhe! Oi, lõhe!
Silmarõõm on su ilu!
Pesueht liha su
viimne kui kilo.

Kullased lõuad
ja täppe täis keha.
Söö nagu jõuad,
kasvata liha.

Oi, lõhe! Oi, lõhe!
Nii laulan,
kui lõhe kaob õhe.

Tõlge soome keelest: Leelo Tungal

Kõigi meie luuletusi võis mitte ainult kuulata, vaid ka näha, sest soomlasest koomiksikunstnik **Petri Koikkalainen** „tõlkis“ nobedasti värsid joonistuste keelde.

Tänavuse, arvult üheteistkümnenda Muinas-Julle võistluse teemaks oli „Mõni mõis...” Mõisatest andis kirjutada ja joonistada nii mõndagi!

Mõni mõis

Henrik Villem Sepping Väike Maarja Gümnaasiumi 4.a klassist

Mõni mõis on punane, mõni valge, roheline, hall, kollane või isegi kuldne. Mõni suur, mõni väike. Vahel näed mõisa, mis on vana, hooldamata ja lagunenu. Tekib kurb mõte: miks on mõis selliseks saanud? Tema ümber kasvab metsik loodus, mis omakorda mõisa lõhub. Maja ei suuda ennast kaitsta ning kahjuks pole ka inimest, kes tema eest selle töö ära teeks.

Mõni mõis on aga omaniku pideva hoole all. Selline mõis on õnnelik. Mõisas elavad inimesed ja loomad on rahul sellega, et neil on nii hea, just neile sobilik mõis.

Ka Porkunis on mul oma mõis, mida nähes mu silmadesse tekib säde, südamesse soojus ja pähe mõte, et tahaks juba sinna minna. Alati, kui ma sinna sisenen, tunnen ma lõhna, mis on mulle nii armas ja hea. Ma vaatan tuttavas kohas ringi ja silm lausa puhkab kogu seda ilu nähes! Teised ei näe seda, mis on minu silmades, kui vaatame nagu iga teine. Kuid minu jaoks on ta parim mõis kõigist, kalleim koht maamuna peal, minu kodu. Minu vanaema töötas seal umbes 8 aastat õpetajana.

Luisa Viisient Yvanna Mõisakoolist

Valminud oli ajamasin, mille kallal oli vaeva nähtud juba mitu kuud. Ega siis muud kui proovisõidule! Olime juba eelnevalt kokku leppinud, et sõidame aastasse 2050. Milline küll on elu siis? Olime neljakesi, kes me oma masina kallal olime vaeva näinud, ja nüüd tahtsid kõik nuppe vajutada ja kange keerata. Kui meile tundus, et kõik on justkui tehtud, vajutasime „Start” nuppu ja masin vuhiseski minema. Äkki aga kangestusin hirmust. Tundus, et meie tulevikku minekust ei tule midagi välja – aasta, mis oli masinal, oli 1850.

Sõit kestis meie meelest päris kaua, kuid otsa ta sai. Maandumine sujus pehmelt. Välja ronides avastasime end kuldsest sügisest. Veidi ringi vaadates nägime uhket mõisahoonet, mille ees seisis tõld koos hobustega. Ümber selle olid naised kaunites kleitides, härradel olid põlvpuksid ja lapsed mängisid uhkete mänguasjadega. Tundsime end natuke kohmakalt oma T-särkides ja teksades, aga kuna masin oskas maanduda suurte pöösaste taha, siis ei märganud meid keegi. Otsustasime jätta mõisarahva sinnapaika ja minna vaatama, kuidas ülejäänud küla elab.

Läbi kauni puudeallee minnes jõudsime põllule, kus oli käimas sügisandide koristus. Seal oli nii naisi, mehi kui ka lapsi. Kõike seda tööd ja tegemist valvas mõisa kubjas. Ta riitles, kurjustas ja äkki võttis piitsa ja löi last. See oli juba liig mis liig. Olime just osalenud reklaamis „Ära löö last, räägi temaga”, seega tundus

Aasta siis oli 1850

Keily Merilin Vilgats

Pärnu Vanalinna Põhikooli 6. klassist

Tänapäev, asukoht Leiutajate küla. Kõik kohad on täis traadijuppe, nõõri, plekitükke. Kõik sahistavad ja nohistavad omaette. Äkki kajab üle küla: Yess, heureka!

kogu tegevus karjuvalt ülekohtune. Tundsiime, et nüüd peitu jääda ei või. Pöördusin kupja poole küsimusega, ega ta pole juhuslikult kuulnud vanasõnast „Ära löö last, saad ise karistuse!” Kubjas tardus kui soolasamas, natuke ennast kogunud, päris: „Kes sa oled, tont või inimene?” Ega minagi vastust võlgu jäänud: „Tervitusi teisest ilmast!” Kuid juba oli see võlulause mõjuma hakanud ja piits hakkas ise kubjast nüpeldama, nii et see, vaeseke, jooksis kui sipelgad püksis. Kuni märkas lõpuks hüüda, et ealeski ei tõsta enam kätt ei laste ega ka kellegi teise vastu. Sel hetkel pudenes piits tükkideks. Põllult kostsid rõõmuhõisked ja talurahvas tahtis meiega tutvust teha. Just selsamal õhtul oli aga selle väikese poisi sünnipäev, kuhu meid nüüd lahkelt paluti. Tundsiime ju selle lapsele kui haldjad.

Rehetalu oli päris madal, kuid ruumi oli seal küll. Iseäranis suur oli köök. Süüa saime põnevaid roogasid, näiteks seajalgu, millest õpetati hiljem vurre tegema. Õlgedest meisterdasime üksteisele nukke, laulsime laule ja veetsime toreid õhtupooliku. Tänašime ja lahkusiime oma ajaratta juurde.

Mõisa jõudes leidsime kupja oma üllatuseks masinat uudistamast. Kubjas oli kuidagi teistsugune – leebe ja lahke. Kuna kupjal oli enda muutumise üle hea meel, siis tahtis ta meile väikest vastuteenet teha. Nimelt oli just täna õhtul mõisas ball, kuhu ta meid aukülastena kuutsus. Kuna oli suur soov näha seda imelist hoonet ka seest, siis olime meeleldi nõus.

Kõigepealt juhutati meid mõisapreilide juurde, et saaksime end vastavalt riidesse panna. Meil oli ettekujutus peretütardest kui kõrkidest ja upsakatest, kuid meid võttis vastu kolm väga jutukat ja lahket tütarlast, kes õhinal rääkisid eelolevast peost, külalistest, uhketest roogadest ja millest iganes. Kaunid kleidid ja kostüümid seljas, oligi juba balli algus käes.

Kaisa Pärmpuu Tallinna Arte Gümnaasiumist

Meie, tänapäevased, oleme ainult diskodel tantsinud, nüüd aga kõlas hoopis erinev muusika, mis mõjus kuidagi kirgasavalt. Järsku oli minu ees üks kaunis mõisahärra ja juba ma keerlesin pörandal, nagu oleksin seda kogu elu teinud.

Kogu see mõis mõjus lummuvalt: kaunid saalid, laemaalid, millised lühtrid ja kui palju ruumi! Ball kestis varaste hommikutundideni. See kõik oli liiga ilus, et kaua kesta! Kogu selles virvarris meenus meile reis, ajamasin ja kodutee. Vahetasime riided, tänašime ja lahkusiime. Kuidagi oli meile kaasa sattunud „Eesti rahva ennemuistsed lood”. Selle jätsime kingituseks.

Ajamasinas tagasi olles olime nüüd väga hoolsad aastaarve toksides. Selline reis jättis kindla teadmise, et kõige parem on elada praeguses hetkes.

Maandusiime mõnusalt oma külas, ajamasin oli oma töö teinud. See andis meile teadmise: ela nüüd ja praegu!

Tahaksin käia mõisakoolis

Naatan Pikk Kehra Gümnaasiumi 3. a klassist

Mina tahaksin küll käia mõisakoolis, mis oleks värviline ja mustritega. Minu koolivorm võiks olla siksakilise mustriga, et sobiks kokku mõisastiiliga. Tunnid võiksid olla ikka samasugused nagu praegu: matemaatika, muusika, keemia, tehnoloogia ja nii edasi. Tehnoloogiatunnis võiks õpetada tegema puidust mööblit igasuguste nikerduste ja siksakkidega, et oleks stiilne. Kõik lapsed, kes seal

õpiksid, oskaksid siis ise ilusat mööblit valmistada. Elu oleks palju huvitavam. Mõisakoolis võiks olla telekas, milles näidatakse ilusamaid töid. Mõisa ümbrus peaks olema väga ilus, korras ja purskkaevudega. Pargis oleks tiik, kus saaks parvetada, ja teeäred võiksid olla kaunistatud teemantidega. Päeva jooksul võiks olla üks pikk vahetund, kus keegi ei tohi kakelda ega lüüa. Kõik oleksid sõbralikud selles ilusas mõisakoolis.

MINU LEMMIKMÄNGUASI

(TARTU MÄNGUASJAMUUSEUMI VÕISTLUSELT)

MINU LEMMIKMÄNGUASI

Minu lemmikmänguasi on mu Lotte-nukk. Sain ta kampaania käigus. Pidi vaid koguma kümme kollast riba Lotte jäätiste küljest ja need ära saatma. Kui see tehtud, sain tuua postkontorist paki lõbusa näo ja punase kleidikesega Lottega. Lottest sai minu lahutamatu kaaslane just esimeses klassis. Ei möödunud päevagi kui ma poleks võtnud Lottet kooli kaasa. Kuna minu laud oli täpselt akna all, sai Lotte tunni ajaks sinna istuma sättida,

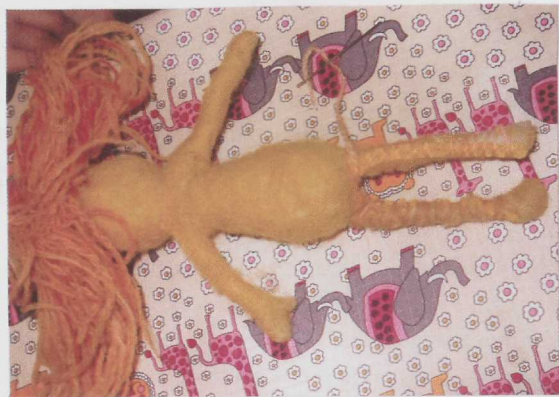
kuid klassi ette matemaatikaülesannet lahendama ei saanud ju ilma Lotteta minna.

Tore oli ka see, et teises klassis oli meil iluvõimlemises kava „Lotte preilid” kus olid kõigil seljas punased kleidid, peas patsid ja käes Lotte nukud. Me tantsisime multikast „Leitujateküla Lotte” pärit laulu „Olemise

laul” järgi. Minu Lotte on ka päris palju reisinud: ma võtsin ta kaasa kooli, teatrisse, vanaema juurde, Tartusse, esinemistele jne. Peagi lisandus keskmise suurusega Lottele ka väike, võtmehoidjast Lotte. Kuid mina ei kasutanud teda mitte võtmehoidjana, vaid ikka mänguasjana. Ma võtsin ta isegi ööseks koos teise Lottega kaissu. Mis sest, et tal metallrõngas küljes oli. Umbes aasta või kaks pärast väikest Lottet lisandus sellesse seltskonda ka Bruno. Siis sai nendega mängida kodu ja piraate, otsida kappide põhjadest raha, ööseks neid kaissu võtta ja kõigile vaikselt kõrva sosistada „Head ööd!”

Mänguasju oli mul palju enne Lottet ja neid tuli palju juurde ka pärast teda, kuid lemmikuks on siiski jäänud tema. Oma naerusuu ja suurte siniste silmadega on ta nii vahva tegelane, et võibab iga lapse südame.

Adele Rei

MINU POKU

Minu lemmik-mänguasja nimi on Poku. Ma sain ta Pokumaalt. Alguses ei olnud ta mu lemmik, kuid paari aasta pärast hakkas ta mulle väga meeldima. Mu tädi tegi talle riideid ja vahel ka mina. Talle õiget nime ma ei suutnud valida, seega jäi ta Pokuks.

Suvel mängisin temaga kõige rohkem. Tegin talle võilillelehtedest süüa ja vahel võtsin leivatüki ja panin suu juurde, nagu ta sööks. Pokul on ka oma kaisukaru. Ta sünnipäev on 31. mai.

POKU ILUOPERATSIOON

Poku oli ühel päeval väga kulunud. Otsustasin, et ta peaks ilu-opi tegema. Nii me läksimegi mänguasjamuuseumi ja viltisime ta ilusti läbi. Tagasi tulles ei olnud ma temaga harjunud, kuid pärast harjusin ära. Aga oli üks probleem: Pokule olid kõik riided väikeseks jäänud. Otsisin ta riided, mis olid parajad, ja panin selga.

Helo Sööt (10-aastane)

*Minu mänguasja -
muuseumis Põhja-Eestis.*

KATKENDID RAAMATUST
MINU LEMMIKMÄNGUASI

MINU LEMMIKMÄNGUASI

Minu lemmikud on kõik bussid. Busse on mul umbes poolsada. Mõned bussid olid varem ema omad, sest ta õpetas nendega koolis lastele vene keelt ja liiklust. Need on kolmkümmend aastat vanad plastmassist mõne sentimeetri pikkused nagu lauamängu värvilised nupud, ja üks mobiiltelefoni suurune ka.

Oma esimese busi sain kaheaastaselt, et igal reedel lasteaeda kaasa võtta ja sõpradega vahetades mängida. See oli ka plastmassist, kuid järgmise sain metallist, mis oli vastupidavam. Sellelt on värv ära kulunud, aga muidu sõidukorras igati. Tuli ka tarkus, et enne bussidega mängimist peab käed ära pesema.

Busse saan kingituseks, ostan ise reisidelt ja Eesti poodidest. Rohkesti on mudeleid, aga ka plastmassist on mõned. Üks on riidest filmibuss Ilmar ja enda tehtud bussid on puust ning ka pappkarbist. Mängin nii, et ehitan lauale vineeritükkidest, pliatsijupidest ja teibiribadest bussijaama, kust väljuvad liinid üle Eesti. Liinid võtan internetist ja trükin enesele kirjutusmasinal välja juba 2008. aastast alates. Vahel on tuju ka ise liine välja mõelda. Mängult on mul oma firma ja sõbrad bussijuhid, kes sõidavad. Uusi ideid mängu saan arvutist, kus satelliitkaardi järgi ka peatused nagu päris. Peatus.ee leheküljelt saan piletihinnad, liinide numbrid ja erinevate bussifirmade soodustuste info. Bussijuhina mängides mul igav ei hakka!

Martin Tampuu Türi Põhikooli 6. klassist

SIPSIK

Minu lemmikmänguasi oli Sipsik. Sipsik oli vatist. Ta oli mulle nii kallis, et ükskõik, mida ma tegin, oli ta minuga kaasas. Ma sain selle ühe aasta sünnipäevaks. Tema jalad läksid kogu aeg katki ja mu ema tegi nad alati terveks.

Mul juhtus sama asi, mis „Sipsiku” raamatus: ma jätsin ta taksoisse. Sain ta niimoodi kätte, et mu isa läks taksofirmasse. Õnneks oli ta alles ja ma sain ta kätte.

MINU VÄIKE JOHANNA

Mul on väike pehme jänes. Kui ma emmega poes käisin ja teda nägin, siis ma kohe hakkasin paluma: „Emme, palun osta mulle see, palun.” Siis ta ütles: ei. Ma küsisin miks ja ta ütles, et sul on neid asju niigi palju. Ma ütlesin siis emmele, et sellist pole ju. Ja ta ei ostnudki mulle.

Järgmisel päeval, kui me maale pidime minema, siis käis ta seal poes uuesti. Ja kui ta sealt tuli, siis ta tõi mulle selle ilusa ja armsa jänku. Jänku on valget ja

musta värvi. Tal on tillukesed käpad, mustad kõrvad ja sabatutt. Ta on pehme ja karvane, tal on pruunid natuke jõllitavad silmad. Ja ma õmblesin talle ühe lilla sädeleva lipsu kõrva juurde. Ja panin talle nimeks Johanna. Kui ma väiksem olin, siis ma vedasin teda igale poole kaasa. Ja kui me suvel maale läksime, siis ma võtsin ta ka kaasa ja mängisin temaga õues. Tavaliselt on arvatud, et ta on päris jänes, sest ta on hästi sarnane päris loomaga. Ta kadus ükspäev mul ära. Olin kurb, sest ma ei saanudki teda kaissu võtta. Kuid emme leidis selle üles ja ma olin rõõmus, isegi väga rõõmus. Ja ma sain teda jälle kaisus hoida. Sest ma armastan teda väga.

Karolin Kastan Jõgeva Gümnaasiumi 4A klassist

Sipsik on veel siiani alles. Ma ei mänginud temaga eriti palju, vaid ta oli alati minu juures. Sipsik oli mu lemmikmänguasi.

Ludvig Suvi Jõgeva Gümnaasiumi 4A klassist

GALERII

TALLINNA HUVIKESKUSE KULLO KUNSTIRINGIDE AASTANÄITUSELT

Sille Luiga

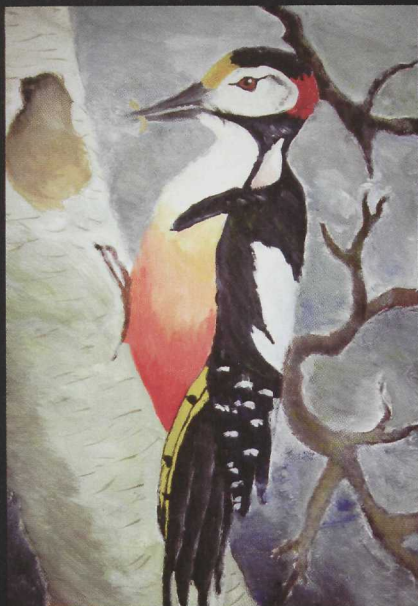
Marjetta Tühane

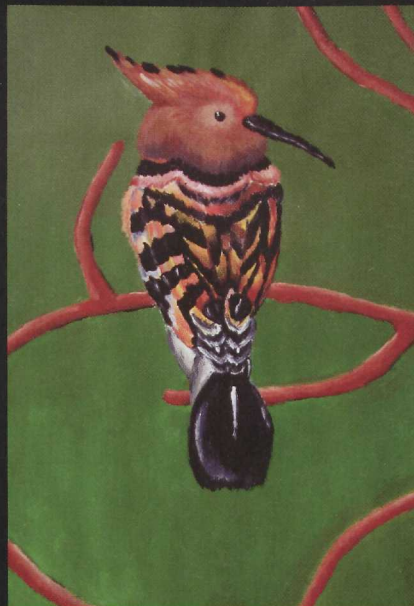
Carmen-Louise Suuroja

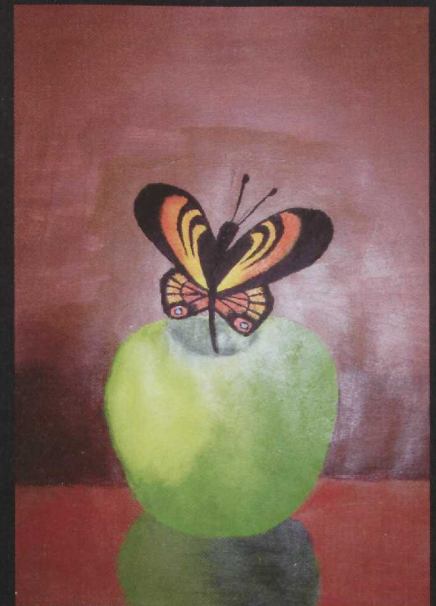
Elisaveta Shustova

Karloffa Lainvõe

Annemar Soon

Britta Liias

Internetist vaata lastegalerii näituste kohta: www.kullo.ee

18 Kullo Lastegaleriis vabad ajad kunstinäituste korraldamiseks septembris ja oktoobris (näituste graafik ja hinnakiri www.kullo.ee, Lastegalerii)

ÜHEKSAKÜMMEND SÜNNIPÄEVAKÜÜNALT HARRI JÕGISALULE!

Lõikuskuu 24. päeval tuleks kirjanik **Harri Jõgisalule** viia tohutu sünnipäevatorj: sellele peab ära mahtuma tervelt 90 küünalt! Just nii palju aastaid on selja taga kirjanikul, kelle jutte on mitme põlvkonna lapsed lugenud nii raamatutest kui ka kooliõpikutest. Harri Jõgisalu on elukutselt õpetaja ning töötas üle 30 aasta Märjamaa Keskkoolis, küllap seepärast on tema lugudes alati peidus ka mingi teadmisertera või rahvatarkus. Raamatukogust võid laenutada rohkesti kirjaniku raamatuid: „Käo poja tänu“, „Nõiutud allikas“, „Kärp“, „Jass ja Sass“, „Vennikese lood“... Siin avaldatud lugu on pärit Kihnu saarest pajatavast raamatust „Maaleib“.

Harri Jõgisalu

NINÄS

Kihnu keeles on õng ninäs.

Õige Kihnu poiss peab õngi sööta, merre lasta ning nõuda oskama. Siia juurde käib veel paadijuhtimine, aerutamine, purjesõit ning mootorifundmine.

Hoidku, kui nende asjadega toime ei tule – oled ainult pool meest ning need, kellel nimetatud mereoskused selged, sulle armu ei anna. Selle kohta rääkis Avo ühe jutu.

Olnud kord paatkonnas teiste poiste seas üks, kes kõiki alati õpetanud ning kellegagi ei ole rahul olnud.

Mindud kord õhtu eel angerjaõngi laskma. Paadis olnud neli poissi, igamehel kaks kasti lasta. Kastis on ma kolmsada õnge, iga õnge vahe kaks-kolm meetrit. Annab lasta ja sõuda.

Alguses tehtud nii, nagu sellisel korral kõige kindlam: kaks meest aerudel, üks laseb õngi ja neljas seab kastid järjekorras valmis.

Aga ei olnud kolm selle ühe tahtmist saanud, ei tema meelest sõuda osanud ega nii kiiresti õngi lasta kui tarvis, ei sõlme teha, et jada jätku kohalt kinni seisaks. Ütelnud, et tema laseb üksinda õnged sisse, andku nemad ainult kastid kätte ja hoidku kurssi.

Aerudega on ajaviitmine, hoopis hõlpsam – mootoriga.

Ega teistelgi olnud häda aerutada, kui kergemini saab. Poisid löönud mootorile hääled sisse, tõmmanud aerud paati ning lasknud minna.

See kõige kangem mees võtnud õngekasti paadiparda peale.

Õnged jooksnud ilusasti ridamisi kastist välja, lennanud lipsu otsas lipsti! läbi õhu. Jada jäänud sirge küll.

„Mis ma ütles! Uatage nüüd, põlõmtõ muud, kui ninäs ning ninäs! Natukõ njapuga aita ning juõsvad ise – ninäs ning ninäs!“
Laulnud sedasi edasi, aina valjemini ning kiiremini: „Ninäs, ninäs, ninäs!“

Korraga hõiganud õige valjusti: „Ninäs! Ninäs! Ai-ii! Ninäs! Abil! Otsõ praegu abil!“

Siis alles teised märganud, et poisil häda käes – õng ninas. Oli hooga kõrges kaares vastu nina lennanud ja kohe kinni haakunud. Mehike terava konksu otsa jäänud nagu kala.

Aga paadil oli kõik sees. Kas lase õng hooga sõõrmest läbi tõmmata või jätta kõik sinnapaika ning hüppa koos kastiga vette. Pole julgenud kumbagi teha. Hoidnud kahe käega selisest kinni ning kisanud: „Ninäs, ninäs noh!“

Saanud siis need, keda kogu aeg oli tohmideks ning saamatuteks nimetanud, mootori seisma, ühel olnud nuga käepärast ning tõmmanud õngelipsu läbi.

Pärast istunud poiss, õng ninas ning pool lipsu järel, nii kaua paadininas, kuni teised laskmise lõpetanud.

Seda, kuidas õngi lasta, polevat ta rohkem enam teistele õpetanud.

SUVEL ON LOOMAAIAS PALJU LAPSI

Aleksei Turovski

Loomaaias pole igav ühelgi aastaajal, kuid suvi torkab silma just lasterohkusega: Siberi valgekured kasvatavad oma pruunikat poega, eeslikuvarsad, kes koosnevad peamiselt jalgadest, jooksevad arutu kiirusega ei tea kuhu... Väike poeg on ka Ameerika piisonitel ning vahva on vaadata kahte noort kaamelivarssa. Südasuvel tulevad ekspositsiooniaedikusse kolm leopardikiisut. Ükskõik kui vallatud loomalapsed ka poleks, kuulavad nad siiski vastu vaidlemata oma emade sõna: vabas looduses on ju nõnda, et kui väike loomalaps vanemate käske ei täida, siis ta ellu ei jää...

Kõige uuemad loomad on meil praegu pesukarud. Karude maja serval on neil ilus välipuur, kus on hea turnida: noored pesukarud jalutavad seintel, riiulitel ja isegi laes. Neli pesukarupoissi ja üks – tüdruk asuvad tegutsema just öhtupoolikul.

Üldse on mõttekam loomi vaatama tulla öhtupoolikul või hommikul – siis ei ole kuumus liiga suur ja loomaaia elanikud ei poe leitsaku eest peitu, vaid ajavad rahulikult oma asju.

Suvel on zoopark avatud kella üheksast hommikul ning kassast saab pileteid osta kuni kella seitsmeni öhtul. Kui tulla siia näiteks kümme minutit enne seitset, siis saate veel tervelt kaks tundi loomi uudistada: loomaaed suletakse alles kell üheksa öhtul. Kes soovib tingimata troopika- ja teistes majades ära käia, sellel ei tasu siia tulla **esmaspäeval – siis on hooned sanitaarpäeva tõttu suletud.**

Hüljes

Koikarpkala

Muide, oma kiisud-kutsud jätke siia tulles ikka koju, sest **lemmikloomi loomaaeda kaasa võtta ei lubata!**

Seekord tahaksingi rääkida sellest, **kuidas tuleks loomaaias käituda.** Loomaaed on nagu väike omaette riik – paljude erinevate loomade kodupaik, ja siin kehtivad omad seadused.

Ühele maiuspala, teisele mürk

Mõnda külastajat pahandavad sildid, mis keelavad loomade toitmist: „Ahvid ju söövad banaane ja karu ajab end küpsist nähes tagajalgadele, miks ma siis neid rõõmustada ei tohi?”

Seepeale küsin mina vastu: „Kas meie loomad tunduvad teile kõhnade ja alatoidetutena?” Loomaaia asukate menüü on koostatud asjatundjate poolt ja nende toidukogused on väga täpselt välja arvestatud, sest nagu inimestele, nii ka loomadele on liigne maiustamine ohtlik.

Tõsi küll, meil on olnud ka raskeid aegu: näiteks kadus Nõukogude ajal – aastanumber oli ilmselt 1974 – poodidest lihakraam nagu vits vette ja ka meie loomaaed jäeti mitmeks nädalaks lihast täiesti ilma. Inimene võib olla pikka aega taimetoidul, kuid tiigrit ja lõvi ei saa kuidagi õpetada heintega kõhtu täitma. Piinlik lugu: siis tuli mul tiigrile-pantrile toiduks püüda tuvisid, ja sadade kaupa! See oli isevarki vaatepilt, kuidas 300-kilone tiiger oma tohutute käppade vahel hoolikalt

Pesukaru

väikese toidupala sulgedest puhastas ja siis oma suure keelega nagu liivapaberiga pealmise kihi suhu „riivis”... Ega ta sellest kõhtu täis saanud, ja ninna tükivad suled panid looma pahuralt turtsuma. See oli suurtele kaslastele raske aeg!

Õnneks on sellised mured jäänud ajalukku ning praegu söövad kõik loomaaloomad just seda, mida nad vajavad, ja just nii palju kui tarvis.

Sellegipoolest pistavad loomad põske nii mõndagi, mida neile puuri või aedikusse visatakse. Kuid see, mis on ühele maiuspalaks, võib teisele olla mürk!

Näiteks kaamelid kõrbest torte ega komme ei leia, kuid kui nad tunnevad hõrgutavat toidulõhna, tahavad nad teada, mis see on.

Ülesõõtmine on loomadele üliohtlik! Kui võtta koju näiteks pääsuke ja hakata teda kärbestega toitma, siis ladestub kahe nädalaga ta südamepauna nii palju rasvaineid, et süda lakkab töötamast.

Aga kui keegi tunneb ülesaamatut vajadust loomadele toitu pilduda, siis tuleks kõndida troopikama ja juurest karude poole, kus leiate tiigi, milles elavad veelinnud, kellele võib toitu vette visata, ja teises tiigis ujuvad suured ilusa mustriaga koikarpkalad. Tiikide juures on automaadid, mille pilusse 10sendist münti lastes kukub kühvlikesse hulk graanuleid. Muide, need terakesed tuleb ka veelindudele visata vette, maa peale neid puistata ei tohi!

Ka külastajate kõhutäitele on mõeldud: loomaia territooriumil on kolm kohvikut, ja piknikuplatsidel saate mõnusasti ka kaasatoodud võileibu süüa. **Kuid ärge, palun, unustage toidujäätmeid ja pakendeid prügikasti panna!**

Olge ettevaatlikud ka suhkruvatiga: selle magus vanillilõhn meelitab ligi herilasi ja mesilasi. Kasutatud suhkruvati- ja jäätisepulgad rännaku prügikasti, seal võivad herilased oma pidusid pidada! Aedikusse või puuri sattudes võib aga tühine pulgake tekitada suure õnnetuse. Herilasemürk on üliohtlik eriti koerlastele ja pesukarulastele, mesilase oma seab aga ohtu hobuselasi.

Krokodill

Ka tee äärde visatud kilekott või kartulikrõpsupakend võib tekitada palju pahandust: kord viis tuul ühe kilepakendi noore muskusveise aedikusse, loom söi selle pahaaimamatult ära... ja suri. Kile ei lahustu maos, vaid katab selle voodrina kinni.

Krokodill sente ei kogu

Mõned loomaia külastajad teavad, et turistidel on kombeks Rooma purskkaevudesse münte loopida, ja nad püüavad seda kommet ka loomaia au sisse viia. See on aga väga rumal mõte: vask, tsink ja nikkel lahustuvad vees küll väikeste kogustena, aga see on piisav, et basseinis hakkaksid vahama sinibakterid ja rohevetikad, kes tarbivad hapnikku, nii et kaladel on seal öösel väga raske hingata. Vetikad hakkavad ka ise surema ja nende laibamürgid muudavad vee veelgi ohtlikumaks. Kui kuskil rannas vesi öitseb, siis keelatakse inimestel suplemine, aga mida peab tegema krokodill või hüljes, kes ei saa oma basseinist kuskile ära minna? Näiteks sai krokodill Vanamees ükskord sellise mürgistuse, et ei suutnud poolteist aastat midagi süüa – tal valutasi hambad ja igemed. Ravisime teda väga pikalt, ja see polnud kerge töö.

Kunagi oli meil armas emahüljes nimega Ambra. Tal olid nõrgad silmad, ja mündikesi, mis helkivana vette langesid, pidas ta ilmselt kiludeks. Nagu hiljem selgus, neelas ta neid alla tervelt 140 grammi jagu. Hüljel tekkis mitu tuhat väikest valusat maohaavandit, mille kätte ta suri...

Nii et kui teil, kallid loomaia külalised, on tahtmine münte vette visata, siis valige selleks mõni purskkaev, mida loomad oma koduks ei pea.

Muidugi teevad loomaia töötajad kõik selleks, et nii looma- kui ka inimlapsed tunneksid end siin õdusalt. Kuid loomaia territoorium on väga suur – 87 hektarit –, ja suvel käib siin iga päev külastajaid tuhandete kaupa, nii et kui näete mõnda hoolimatut inimest loomaia-riigi seadusi rikkumas, siis koputage talle vaikselt õlale: loomad elgi on õigus kodurahule!

A photograph of a small bird with a red beak perched on a branch. The bird is facing right. The background is a soft, out-of-focus green. The title 'KÕRKJA-ROOLIND' is overlaid on the bottom half of the image in large, white, sans-serif capital letters.

KÕRKJA-ROOLIND

Peep Veedla tekst ja fotod

Roolinde elab meil mitut liiki ja enamusel neist on välimuse järgi raske vahet teha, kuid kõrkja-roolind on eriline. Temale piisab vaid pilgust näkku ja pilt selge. Kui teda tunda.

Nimelt on kõrkja-roolinnul nii tähelepanuväärne lai hele kulmutriip, et see paistab kaugele. Ja tegelikult on ka ta sulestik seljal silmatorkavalt triibuline ning üle pea jookseb must pikitriip. Nii et lindu nähes ei teki kahtlust, kellega tegu. Iseasi on siis, kui ainult kuule-

me. Roolindudega on kord juba nii, et laulmas kuuleme neid hoopis sagedamini kui pilguga üles leiame. Ja kõrkja-roolinnu laulu kuuleme kordi sagedamini kui teiste roolindude omi, sest ta on konkurentsitud meie arvukaim roolind, neid pesitseb meil kuni pool miljonit paari. Vaid soo-roolinnu arvukusega on see võrreldav, aga neidki leidub meil ligi kolm korda vähem. Selline arvukus on võimalik tänu sellele, et kõrkja-roolind ei pesitse ainult kõrkjates, nagu nimest võiks oletada.

Kõiki neid vaheldusrikkaid stroofe kordab linnu mitmeid kordi ning nii kuulemegi ühe pika ettekande jooksul nii teravalt kraapivaid kui ka kõlavalt kiiksuvaid või kähedalt kädistavaid ja vilejalt hõiskavaid pajatusi.

Talle sobivad ka niisked põõsasniidud ja põõsassood ning veekogudeäärased kõrgrohustud. Nii on ta sageli naabriks just soo-roolinnule.

Lauljana on ta oma naabrile võrdväärne partner. Kõrkja-roolinnu laul on küll kare, kuid samas väga jõuline ning musikaalne. Karedate stroofide vahele kostub ka vägagi mahedaid helisid. Kõiki neid vaheldusrikkaid stroofe kordab linnu mitmeid kordi ning nii kuulemegi ühe pika ettekande jooksul nii teravalt kraapivaid kui ka kõlavalt kiiksuvaid või kähedalt kädistavaid ja vilejalt hõiskavaid pajatusi. Hea linnuhälte tundja suudab tema laulus ära tunda ka paljude tema naabrite häälsusi, kuulugu need siis pruunselg-põõsalinnule või hänilasele või ka mõnele teisele roolinnule. Küllap oskab seda vaheldusrikast laulu hinnata ka laulumehed abikaasa, kes tõenäoliselt seal-samas lähedal pesal istub.

Kõrkja-roolinnud saabusid Aafrikast juba mais ning ega nüüd enam nende laulu pikalt kuulegi, vaid juuli keskpaigani. Mõni isend küll ei lõpeta enne augusti algust, kuid sellised on erandid. Laulvat lindu võime teinekord märgata kas või elektriliinil, kui selline tema elupaigast läbi peaks minema, aga enamasti laulab ta siiski põõsastes või rookõrtel. Talle meeldib lauldes ka õhku tõusta ning seejärel jälle maanduda. Tema laul on enamasti nii pikk, et ta selle jooksul jõuab korduvalt asukohta vahetada. Laulab see tore linnuke ööpäeva-

ringselt, kusjuures suurima naudingu saame tema laulust kindlasti öisel kuulamisel.

Pesaehitus ja poegade haudumine jäid kõrkja-roolinnul juunikuusse. Pesa võidi ehitada roostikku, kuid pigem siiski pajupõõsasse või selle alla või hoopiski tarnamättale või kõrge rohu sisse. Igal juhul oskab kõrkja-roolinnu oma pesa nii hästi ära peita, et selle leidmine ei kipu kuidagi õnnestuma. See linnu oskab oma saladusi varjata. Ise leiab roolinnupaar oma pesa muidugi hästi üles ning munade haudumisel käib isalinnu vahetevahel abiks ka, kuid lõviosa ajast kulub tal siiski laulmisele. Kui aga meie peaksime roolinnupaari pesa lähedale sattuma, libistab kaval linnuema end vaikselt taimestikku ega reeda millegagi pesa lähedalolu. Juuli esimeses pooles on enamasti pesas pojad, kes veedavad selles oma elu esimesed paar nädalat. Ja ega nad pärast elluastumist Eesti loodust pikalt imetlema ei jäägi – juba augustis võetakse rännutee ette. Eks troopilisse Aafrikasse ole ju pikk maa lennata ka, mõistlik on aegsasti teele asuda!

Kaisa-Siret Hint. Jõgeva Ühisgümnaasiumist

SUVETA

Kristiina Raba Sürgavere Lasteaed-Põhikoolist

Mida teeksid lapsed ilma suveta?
See oleks sama mis küünal ilma tuleta.
Kõik oleksid nukrad, kurvad.
Nutaksid ka pajuurvad.
Ei kasvaks lilled ega puud.
Nukrad oleksid iga lapse suud.

NUMBRIMÄNG

Greetel Kala Nõmme Põhikoolist

Mul on üks vend ja kaks õde
Kolm palli ja neli kaisukat
Viis parimat sõpra
Kuus tulpi sinises vaasis
Mul on seitse paari kingi
Ja kaheksa erivärvi küünelakki
Mu üheksa kleiti ripuvad kapis
Ja kümme sullepatja voodil reas

VÄRVID

Alo-Oliver Alas Võhma Gümnaasiumi 6. klassist

Värvid on ilusad,
ärevad, säravad.
Mul suu ju kisub naerule,
kohe tõttan kaevule.
Vaatan vett, mis peegeldab kive,
uhke ja ilus, nii kaunilt sile.
Mõnda aega omaette jutustan,
istun siis maha ja edasi unistan.

Must mõte

Mari-Liis Lään Viimsi Kooli 5. klassist

Ühes vanas tammepuus, õigemini selle öönsuses, elasid mõtted. Kõik olid valged ja pehmed. Kuid üks mõte oli siiski must, ta ei olnud halb. Ei, ei üldsegi mitte! Ta oli samasugune kui teised, ainult oli lihtsalt must. Iga päev käisid mõtted kodust kaugemal. Nad lendlesid akendest sisse ja otsisid inimeste tühje päid, kuhu pugeda ja inimestele seega mõtteid pähe panna. Kuid must mõte ei leidnud kedagi. Valged mõtted olid tast kiiremad. Iga kord, kui must mõte korstnast või aknast sisse liugles, lipsas valge mõte kellegi kõrvast juba sisse ja inimese nägu löi särama: „Mul tuli mõte!” ja nii iga maja juures. Ning must mõte oli väga õnnetu.

Kuid ühel päeval läks teisiti. Järjekordsel mõtte-tühjade peade jahil lendas must mõte natukene kaugemale ja leidis ühe maja. Ta vaatas maja aknast sisse ja nägi seal kirjutuslaua ääres kibestunud ja vana kirjanikku. Ta muudkui torises, et tal ei ole inspiratsiooni. Ta sasis oma peaaegu olematuid juukseid ja kortsutas kulme. Ja must mõte võttis ennast kokku, lendas korstnast sisse ja lipsas vana tõreda kirjaniku kõrvast sisse. Kirjanik naeratas oma kõverat hambutut naeratust ja hakkas kiiresti kirjutama. Talle meeldisid musta värvi naljad!

EESTI KEELES!

HEADLAPS

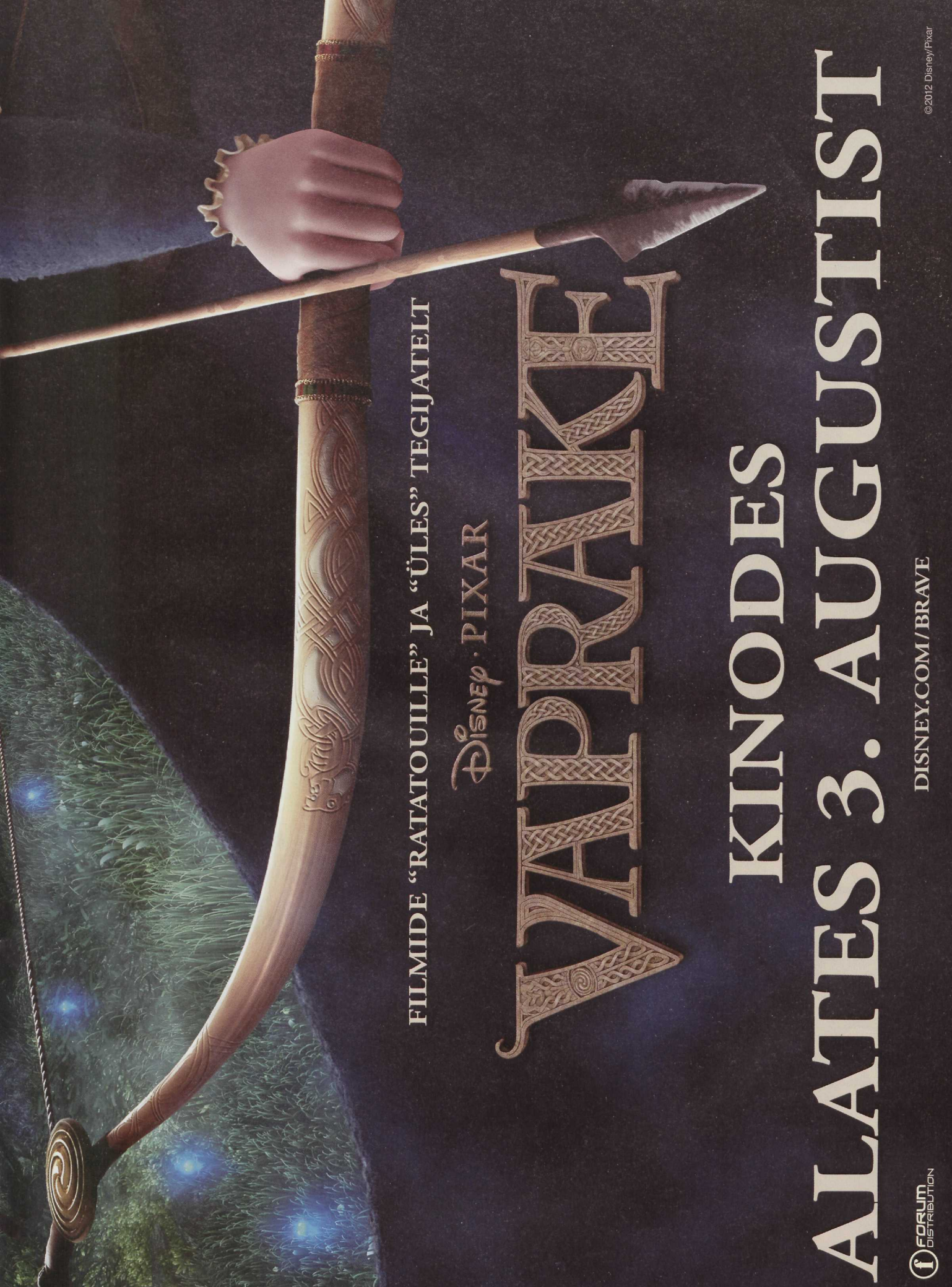

Foto: Bulss Press

HEA LAPS

RIHANNA

FILMIDE "RATATOUILLE" JA "ÜLES" TEGIJATELT

Disney · PIXAR

VAIPRÄIKE

KINODES

ALATTES 3. AUGUSTIST

**HEESTI
KHEELLES!**

JÄÄAJEG 4™

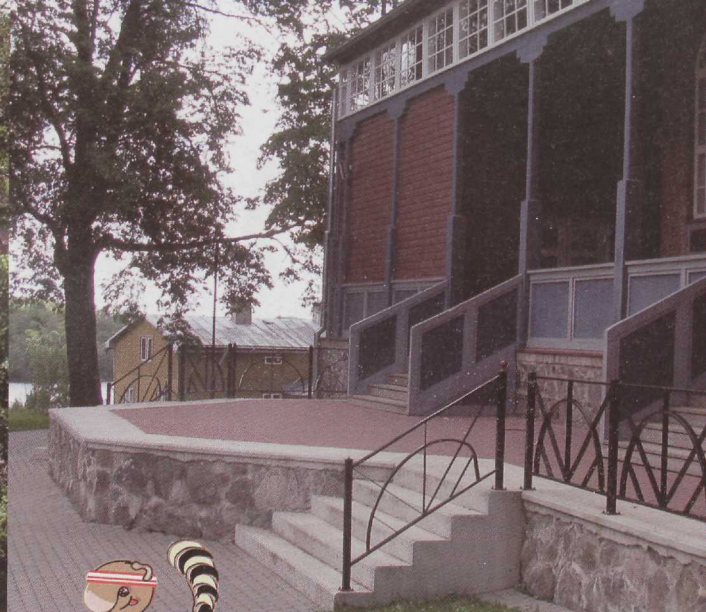
SUUR 3D-SEIKLUS

ALATTES 4. JUULIST

www.iceagemovie.com

LAHE VAHEAEG

Maire Sirel, tervisepsühholoog

VILJANDI MAAGÜMNAASIUMIS

Lahe vaheaeg! Suvine koolivaheaeg on pikematest pikim „**vahetund**” enne järgmist kooliaastat. Kui vaheajaks kuulutatud **87 päeva** tundideks ümber arvutada ja seejärel igasse ööpäeva jäävad vähemalt **10 magusat unetundi** maha lahutada, jääb **vaheajategudeks** külluslikult aega – **1218 tundi**.

Mida tehakse? Käisin uudistamas, mida **Viljandi Maagümnaasiumi** õpilased suvisel koolivaheajal oma ajaga peale hakkavad. Selleks ajaks olid koolitunnid juba lõppenud ja lapsed kodudesse laiali lipanud. Koolimaja vaikust täis õuelt avanes erilisel maaliline vaade **Viljandi järvele** ja rohelust täis imeilusale linnale. Sealhulgas ka nendele kodumajadele, kus lapsed elavad ja koolivaheaega veedavad. Maagümnaasiumi õppureist on enamus küll linnalapsed ja koolivaheaegki saab sisustatud nii nagu väikeses **maalähedases linnas** ikka – asjalikku **tegutsemist** jagub küllaga. Lõviosa ajast läheb suurele **omavahelisele suvisele suhtlusele**. Sõpruskond käe-jala ulatuses ja omavahel lihtne kokku saada. Silmside on tõepoolest midagi hoopis enam kui e-suhtlus läbi arvutikasti!

Tegija kiidab tööd. Selgub, et töötegmine on populaarne. Kes mõnest toredast tööst on saanud kinni haarata, sel on vedanud! Viljandi linna **õpilasmalevasse** on tung ja kel õnnestus sinna pääseda, saab **10 päeva** neljatunniste jupikeste kaupa linna parkides ja lillepeenardel mitmesuguseid heakorratöid teha. Teatavasti on Viljandi vapimärk **valge roos** ja linnas on rajatud hulganisti **roosiaedu ja roosipeenraid**. Lillepeenarde eest hoolitsemine

on aga hea käepärane töö ka neile, kes õpilasmalevasse ei läinud, kuid kel endil olemas **koduaed või aiamaa**. Kel pealehakkamist rohkem, võib rajada päris **oma lillepeenra** ja uurida oma lillede elutsükli seemnete muldapanekust uute seemnete valmimiseni välja.

„**Kuule, Tom, las ma värvin ka natuke**”. See lause on pärit ameerika kirjaniku **Mark Twaini** raamatust „**Tom Sayeri seiklused**”, kus Tomile esialgu tüütuna tundunud planguvärvimise tööd hakkasid äkki teha himustama ka teised poisid. Tom andis pintslit Benile ja teistele üksnes väikese tasu eest. Tuli maksta, et sellist väärt tööd teha saaks... Poisid olid valmis loovutama mõndagi, et saaks samuti pintsliga planku värvida.

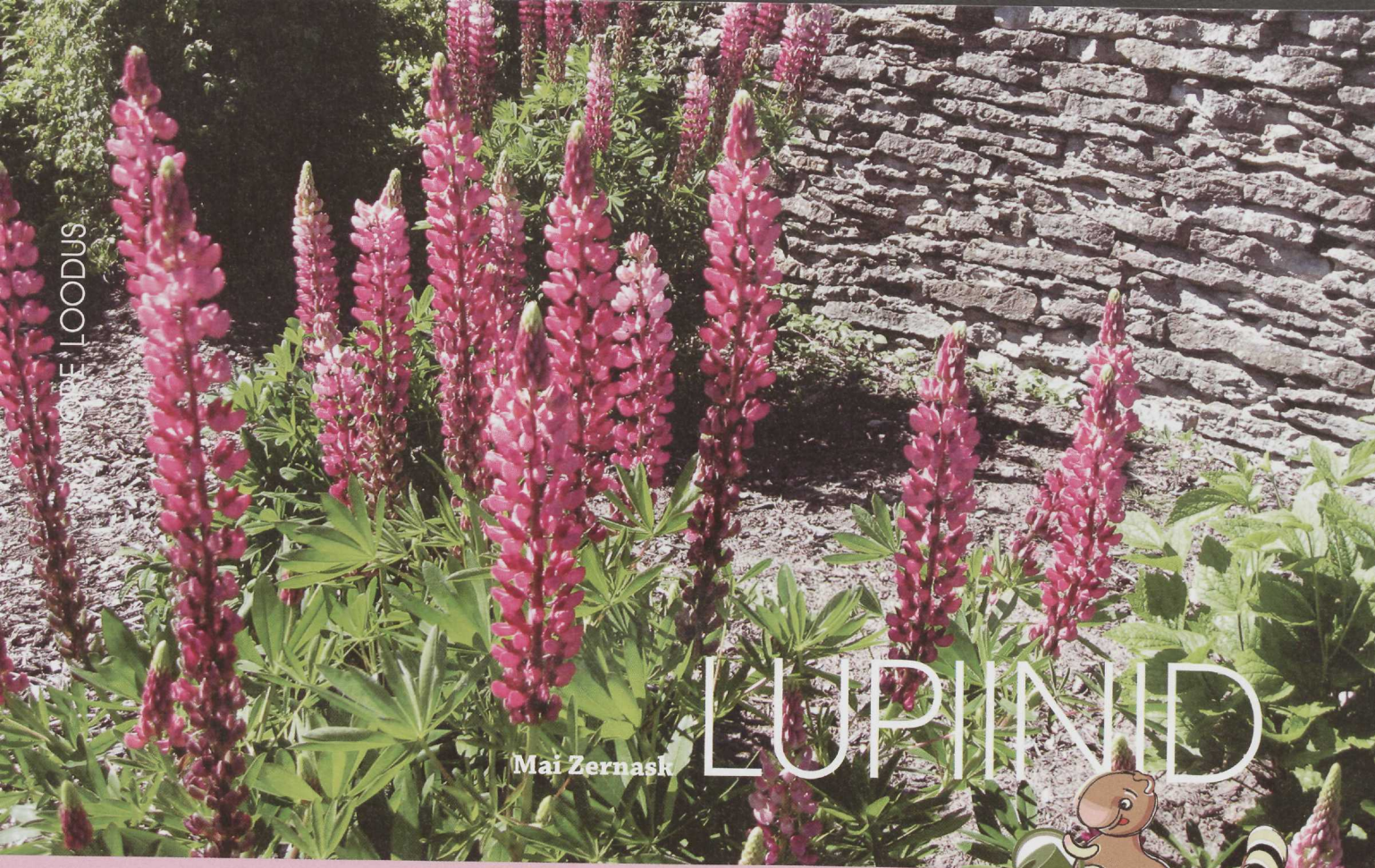
Midagi oma kätega valmis teha või millegi tegemisele kaasa aidata, olgu see puukuuri tegemine või puuri ladumine – see luksus ja lõbu ühekorraga. Millegi üheskoos tegemine on elamus pealekauba.

Töö kiidab tegijat. Nagu nimigi näitab, on Viljandi – linn **vilja andvate põldude** keskel. Sellega seonduvad linnalähedaselt algavad maatoised eluviisid – **taluelu ja loomapidamine**. Nii mõnelgi koolilapsel on õnne veeta koolivaheaeg talu- ja looduslapsena keset maaelu, mis on täis möögimist, määgimist, ammutamist, kaagutamist-kiremist. **Loomade toitmine** ongi vast üks sellistest töödest, mille eest saab tegija kiita – loomad ilmutavad heameelt ja tänulikkust.

Milliseid töid oled Sina koolivaheajal teha

saanud? Palun kirjuta ja joonista meile sellest! Kirju ootame hiljemalt **20. augustiks** 2012, Hea Lapse aadressil. Töökamatele-tublimatele tänupreemiad!

Mai Zernask

LUPIINID

Lupiinid ehk hundioad on kaunid sini-lilla-puna-valge-roosad lilled, mis jaanipäeva paiku vallutavad meie niite, teeservi ja koduaedu.

Nähka astus piki õitsvat taluteed, mis tundus nagu lilleallee, kus põhiliselt paistsid silma sinised lilleküünlad, aga oli näha ka roosaid ja harva isegi valgete õitega talle tundmatuid lilli. Koju jõudnud, jooksis Nähka kohemaid memme käest asja uurima

„Juulimemm, mis sinised lilled need meie taluteed ilustavad?” uudistas Nähka hingeldades.

„Need on lupiinid,” vastas Juuli. „Need lupiinid on meie kodutee ääres juba palju-palju aastaid – sest ajast, kui siin ümberringi veel viljapõllud olid ja lupiine kasvatati haljasväetisena mulla lämmastikuga rikastamiseks. Lupiinide juuremügarais asuvad mügarbakterid, millel on võime siduda õhust lämmastikku, mis on taimede kasvuks väga vajalik.”

„Kuidas see haljasväetamine siis käib?” tahtis Nähka kohe teada.

„No seda on ikka nii tehtud, et maa kaevati läbi ning külvati rukis koos lupiiniga. Seda kõike toimetati varsti pärast saagikoristust. Rukis kobestas oma sügavale tungivate juurtega hästi maapinda. Varakevadel töödeldi rukis ja lupiin haljasväetisena mulda ja see on heaks eelduseks teiste taimede kasvatamisel. Seetõttu palistavadki lupiinid meie kandis põllu- ja teeservi,” selgitas memm.

Lupiine ehk hundiubasid tunti juba 4000 aastat tagasi, nende seemneid on leitud Egiptusest vaaraode hauakambri. Roomlased ja kreeklased viljelesid 3000 aastat tagasi lupiini toidu- ja ravimtaimena. Lupiini kodumaal Ameerikas kasvab looduslikult ligi 200 liiki. Põllukultuurina kasvatatakse Vahemeremaades üheaastast valget lupiini ja aedades ilutaimena hulgalehist lupiini. Kultuuristatud on umbes 30 liigi ümber.”

„Ohoo, nii vanad taimed juba!” killas Nähka. „Palun jutusta veel lupiinidest!”

„Lähme jalutame teeveerde. Näed, lupiin on kuni meetri kõrgune mitmeaastane taim. Lehed on tal sõrmjad ja harali nagu seitsme või rohkema sulglehekesega sõrmed, pealt paljad, alt karvased. Õied pikkades tipmistes rohkeõielistes kobarates, enamasti sinised, on ka punaseid, valgeid ja isegi kirjusid. Iluaias on ta ka väga tuntud taim, õitseb mais-juunis, värvide segu on imetlusväärne. Eelistab päikesepaistelist kuni poolvarjulist kasvukohta ning vett läbi laskvat mulda. Lupiin on ka värvitaim. Lupiini lehtedest saab tugevat pärnarohelist värvust ja valge lupiini seemneid kasutatakse kosmeetikas. Aga mina armastan lupiinide õiteilu ja ootan igal aastal oma sinililla allee õidepühkemist!” on Juulimemm siiralt õnnelik oma alleed vaadates.

LOORBERILEHTI LASTELE!

Loorberipärgadega autasustati teatavasti vanal ajal olümpiavõitjaid. Meil on aga vaja välja kuulutada vastu suve auhinnatud võistlejaid – ütleme siis, et nendele kuuluvad Tartu Mänguasjamuuseumi ja Eesti Muinsuskaitse Seltsi sümbolised loorberilehed.

Tartu Mänguasjamuuseumi võistluse „Minu lemmik-mänguasi“ parimad joonistajad olid 7aastane **AGNES KREEGI**, 8aastane **SARAH TALI**, 10aastane **MARLEEN KRILL**, 8aastane **OLIVER KONSAP** ja 3aastane **MIRTEL MILEEN MÖLLER**. Ilusa pildi eripreemiad said 7aastane **INGER TOOMINGAS**, 7aastane **JANELIIS SOOTNA** ja 6aastane **MERIBEL ROHTLA**.

Kõige tublima kunstõpetaja auhinna pälvisid Luunja Keskkooli õpetaja **ÜLLE HINT-MÄRTSON** ja Jõgeva Gümnaasiumi 4a klassi juhendanud **KAIT METSLA**. Parimaks venekeelseks osavõtjaks kuulutati Tartu Vene Lütseumi 2b klass.

Parimate lugude autorid olid 12aastane **MARTIN TAMPUU**, 11aastane **ADEELE REI** ja 10aastane **HELO SÖÖT**, kes sai Karu Lillekäpa eripreemia. Parima täiskasvanu lapseõlvemeenutuse saatis 28aastane **MARTIINA VIIL** – keda, muide Hea Lapse toimetuse mäletab oma hea kirjalapsena!

Muinas-Julle võistlusele „Mõni mõis“ laekus 133 tööd: 50 kirjutist, 5 lühiuurimust, 70 kunstitööd, 7 käsitööd ja 1 luuletus. Osavõtjaid oli seekord 23 koolist üle kogu Eesti. Tublimaad kunstnikud olid nooremas astmes **HANNAH REIDI**, **CAROLIN TAMMESALU** ja **HELENE MANDER** ning **HELIIS NILIK** ja **ELISABETH VÄRNO** Tallinna Arte Gümnaasiumist, **ANNABEL GRETELY OTS**, **INGELY SOOVIK**, **ELIAS HÜVANEN** ja **KELLY POLUKAINEN** Vääna Mõisakoolist, **KEVIN PISATŽIK** ja **ELIISE TÄÄR** Hummuli Põhikoolist. 5. – 7. lassi õpilaskunstikest said auhinnad **KRISTIN ARULA**, **LAURA PÖDER** ja **LIISA-MARIE LUIK** Hummuli Põhikoolist, **KAISA PÄRNAPUU** Tallinna Arte Gümnaasiumist, **PIRGID PEENEMAA** ja **MARI-LYS LIIMA** Uhtna Põhikoolist, **CÄROLIN GRAHV** Palivere Põhikoolist, **HEDDY ESTAM** Vääna Mõisakoolist ning **KÄTLIN TEITER**, **KRISLIN VIIDING** ja **MALLE HARK** Hummuli Põhikoolist. 8. – 9. klassi õpilastest leidsid tunnustamist **AVE MARIA AAS** ja **LAURA TÄÄR** Hummuli Põhikoolist. Noorimatest kirjutajatest olid parimad **ELBE REITER** Pärnu Vanalinna Põhi-

koolist, **REYO-ALANDER LIIVER** Adavere Põhikoolist ning **ANETE AASMÄE** ja **REILI VULFF** Konguta Põhikoolist. Tunnustuskirjad said veel **KAISA TŠARIKOV** ja **KARMEN KING** Väike-Maarja Gümnaasiumist ja **ERIKA HOHSTÄTTER** Lasila Põhikoolist. Keskmises astmes olid parimad kirjutajad **ANU ŠIROGOV** ja **KELLY RUMM** Lasila Põhikoolist, **KERMO OJASTE** Simuna Koolist, **RENATE JOHANSON** Vasta Koolist ja **BIRGIT KAUN** Arte Gümnaasiumist. Tunnustuskirjad pälvisid **BRIAN PARKER** Vasta Koolist ja **CHRISMAR LIUKONEN**, **KRISTJAN LINNAMÄGI** ja **JANE LUI** Arte Gümnaasiumist ja **TEELE-RIIN RAJA** Palamuse Gümnaasiumist. Vanemas astmes pälvis fantaasia eripreemia **JÜRGEN LUHT** Simuna Koolist, tunnustuskirjad said sama kooli õpilased **RAINIS RAAM**, **KAAREL NIINE-LAID** ja **KARL-JOONAS LETT**, Vasta Kooli õpilane **RIINA TIIMUS** ning **MILLA-MONA ANDRES** Tallinna Vanalinna Hariduskollegiumist. Luuletaja-preemia sai **NORA ROOSIMÖLDER** Tallinna Vanalinna Hariduskollegiumist. Meisterdajatest said auhinnad **KARINA VEERSALU**, **ARGO TART** ja **ANGELA RAUAM** Arte Gümnaasiumist ja tunnustuskirjad pälvisid sama kooli õpilased **ELIS VOLLMANN** ja **KETLIN RAMJALG**. Lühiuurimuse eest sai suure auhinna **LUISA VIISILEHT** Vääna Mõisakoolist ning tunnustuskirjad pälvisid **ANNI VARJO** Adavere Põhikoolist ja **KAISA SALUSTE** Puurmani Gümnaasiumist. Muinsuskaitse eriauhinnad võitsid **KERSTI PÄHKEL** Suislepa Lasteaed-Algkoolist ja **DAGMAR AASUMETS** Muuga Põhikoolist. Ajakirja HEA LAPS auhinnad said **HENRIK VILLEM SEPPING** Väike-Maarja Gümnaasiumist ja **KEILY MERILYN VILGATS** Pärnu Vanalinna Põhikoolist. Eesti Muinsuskaitse Selts tänas tunnustuskirjaga Pärnu Vanalinna Põhikooli, Palivere Põhikooli, Pärnjõe Põhikooli, Vääna Mõisakooli, Hummuli Põhikooli, Kehra Gümnaasiumi, Tallinna Arte Gümnaasiumi, Väike-Maarja Gümnaasiumi ja Jõgeva Ühigümnaasiumi. Tunnustuskirja vääriliseks tunnistati järgmised õpetajad: **ILME KRAANER**, **SIRJE KIIS**, **ENELI ŠANK**, **HELI MÄND**, **KRISTI KIILMAN**, **LILY KURM**, **ANNIKKI PUUR**, **RAINA RUMVOLT**, **KÜLLI KALVIST**, **KRISTA NÖMMIK**, **SIRJE JÕE**, **TIIU VALK**, **SIIRI KANARBIK**, **AIRI METSPALU**, **EVE SIKKA**, **ALEVTINA LEPPMAA**, **ANNE KÜBARSEPP**, **MAIE KUKK**, **KATRIN RANNU**, **MARGI VÄHI**, **RIINA SANDER**, **MARIS VIISILEHT**, **AGNES MAASILD**, **TIINA MESI**, **KRISTI VÕHMAR**, **TIIU RÕÖM**, **URVE UDU**, **KATI NÖMMIK** ja **ANU LAIDINEN**.

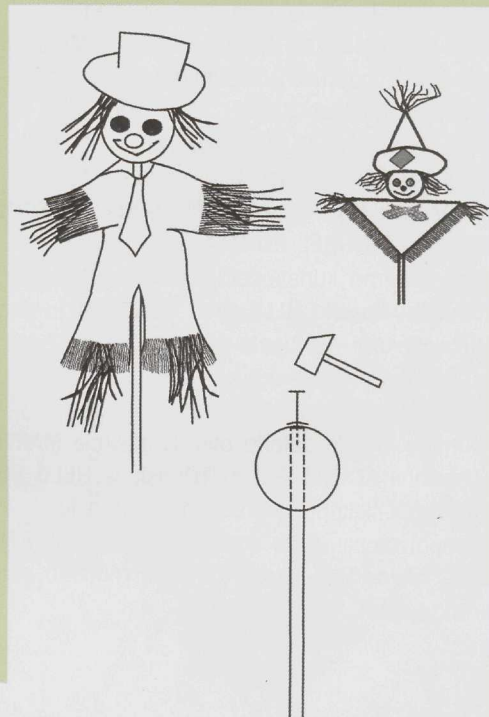
LÕBUS HERNEHIRMUTIS

OSAVNÄPP

Lully Gustavson

Hernehirmutisel on tavaliselt kindel ülesanne: eemale peletada linde, kelle maiuspalaks herned, marjad, kuid ka mahlakad, magusad õunad. Selleks peab hernehirmutis olema küllalt suur. Sa võid teha ta nii suure, et talle sobiksid selga sinu vanad väikeseks jäänud riided. Hernehirmutise pea tee suurest kummipallist. Palli sisse tee auguke ja pane sinna sisse jäme pulk või kepp. Pall kinnita kepi otsa naelaga, kuid pane naela alla nahatükk või tugevam riie, et naelapea kummipallist läbi ei läheks. Kata pea trikooriidega. Hästi sobivad katmiseks ka vanad sukkpüksid. Juuksed tee takust või nõõrist või paberpaelast. Silmadeks sobivad suured nõõbid. Nina tee väikesest pallist. See kata samuti trikooriidega. Suur naerev suu lõika välja viltriidest.

Umbes õlgade kõrgusele kinnita naelte või kruvide abil teine pulk või kepp või puuliist. Sellest saad oma hernehirmutisele õlad. Nüüd võid nuku riidesse panna. Kehaks sobib isegi vana kartulikott. Kindlasti leiad hernehirmutisele pähe mingi mütsilotu või rätiku. Selga võid oma hernefondile panna veel vihmakeebi. Vihmase ilma korral saad talle siis kapuutsi pähe tõmmata. Jalad ja käed võid hernehirmutisele teha okstest, õletuustidest või paberpaelast.

Hernehirmutis võib olla ka hästi väike – selline, mis sobib kaunistuseks lillepotti. Tubase lillepoti-hernehirmutise pea võid kujundada väikesele styroporist pallile. Keha tee nukule ruudukujulisest, igast küljest narmastatud riidetükist. Selleks sobib hõredama koega riie, mida annab narmastada. Hästi sobib naturaalne linane riie. Soovin sulle lõbusat meisterdamist ja toreid hernehirmutisi.

MUSTKUNST

Mustkunstnik **Ande**

Trikk

Lembitu öde Keit otsustas, et läheb suvel tööle ja teenib veidi lisaraha. Kuna aga samamoodi mõtlesid paljud teisedki noored, ei olnud mõnd hooajalist, õpilasele sobivat tööd sugugi kerge leida. Keit kandideeris nii müüjaks, haljastajaks, ettekandjaks kui ka maasikakorjajaks. Igal pool oli aga soovijaid rohkem kui töökohti.

Keit ei andnud loomulikult alla ja lõpuks õnn naeratski. Tüdruk sai võimaluse end ettekandjana tõestada – nimelt kutsuti ta proovipäevale ühte mõnusesse baari.

Keidile anti ka kodune ülesanne – välja mõelda ja esitleda üht põnevat kokteili. Kuna tüdruku ülesanneteks oleks olnud jookide ja söökide lauda kandmine ning klientidega suhtlemine, ei olnud oluline mitte kokteili maitse (tegelikult ei pidanud see isegi joodav olema), vaid just välimus ja see, kuidas Keit seda esitles.

Esitluse üle tüdruk ei muretsenud. Moehuvilisena oli ta osalenud mitmetel *moeshowdel* – nii pealtvaataja kui ka moeloojana.

Kuidas aga luua efektse välimusega kokteili? Keit tahtis Lembitult nõu küsida, vend oli aga jalgpalli vaatamisega hõivatud. Parasjagu mängis Hispaania ning kuigi Keit just jalgpallifänn ei olnud, otsustas ta samuti televiisori ette istuda. Paljud tema sõbrad olid just nimelt Hispaania poolt.

Mäng oli üsna põnev, ent ühel hetkel avastas Keit, et mängust enim inspireerib teda Hispaania lipp. „Ma võiksin teha ju samasuguse välimusega kokteili,” jõudis tüdruk ideeni. Et idee ka teoks saaks, tormas Keit kööki. Võttes appi veidi füüsikaalaseid teadmisi, oligi Hispaania lipp peagi klaasi valatud.

Tulemuseks oli kolmekihiline jook – alumine kiht punane, seejärel kollane ning kõige peal taas kord punane. Klaasi keskel, täpselt kollasel „triibul”, hulpis jääkuubik – just nagu vapp Hispaania lipul.

Tol õhtul läks tüdruk rahulolevana magama. Ning oli ka põhjust – järgmisel päeval jäid baari omanikud Keidi hispaania- ja jalgpalli EM-i teemalise kokteiliga nii rahule, et mitte ainult ei võtnud teda tööle, vaid pakkusid juba esimesel päeval palgakõrgendustki.

Kuidas Keit seda tegi?

Sellise kokteili tegemiseks on vaja teada, et erinevatel vedelikel on erinev tihedus. Tihedus on füüsikaline

suurus, mis näitab aine massi ruumalühikus – ehk lihtsamalt öeldes, kui palju kaaluvad täpselt sama suured, aga erinevast materjalist esemed.

Näiteks temperatuuril 15 – 20 °C, kaalub üks kuupmeeter vett 1000 kg, üks kuupmeeter 60% viina 873 kg ning kuupmeeter jääd 917 kilogrammi.

Seda silmas pidades võttis Keit vett ja viina ning värvis osa veest toiduvärvidega punaseks ja osa kollaseks, viina aga punaseks. Seejärel võttis ta klaasi ning kallask sinna punaseks värvitud vee. Et vedelikud ei seguneks, kattis ta klaasi kilega (nii, et kile oli kui vooder, ulatudes kuni veeni) ja kallask sinna peale ka kollaseks värvitud vee. Tõmmates nüüd ettevaatlikult kile ära, jäi klaasi kahekihiline ja -värviline vedelik.

Järgmiseks kattis ta klaasi taas kord kilega ja valask kõige peale punaseks värvitud viina. Olles nüüd kile eemaldanud, oli klaasis Hispaania lipuvärvidega jook.

Ainult vapp oli veel puudu, selleks libistas tüdruk klaasi jääkuubiku. Kuna jää on tihedam kui viin, vajus ta sellest läbi. Vesi on aga omakorda jääst tihedam, nii et seal jää vajumine peatus ning ta jäi vee ja viina piirile hulpima.

Kokteil tuli vaatamiseks kena ja kolmevärviline – aga ole ettevaatlik, alkohol on kibe ja mürgine, seega juua seda ei tasu.

Tee pintsel niiskeks ning hõõru kokku valge värviga. Joonista näole ümmargune pall.

Enne, kui mustaga peale lähed, oota, et valge värv korralikult ära kuivaks. Vastasel juhul saad halli värvi. Pisema pintsi ja musta värviga tee esmalt palli keskele viisnurkne must kujund.

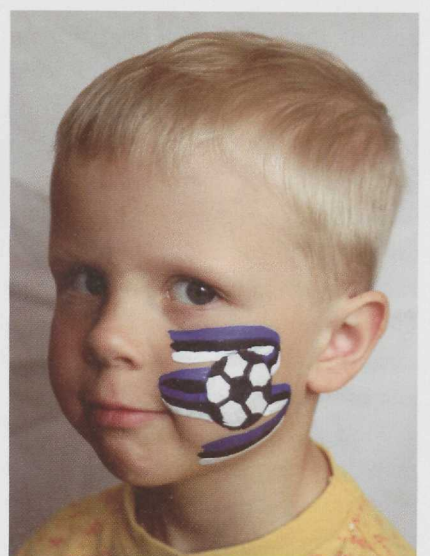
Järgmisena tõmba igast viisnurga tipust must joon ja joonista joone otsa mustad kolmnurgad, mis ulatuvad kuni palli servani. Viimasena tõmba pallile must piirjoon.

Võta sinine värv ja tee laineline joon, mis jookseb palli tagant.

Nüüd tee sinise kõrvale must joon.

Viimasena tee valge värviga triip, nii et palli taha tekib Eesti lipu värvidega lint.

Vutifänn torkab juba kaugelt silma!

Iris Müntel

Hiljuti jõudis lõpule üks selle suve tähtsamaid spordisündmusi. Iga vutifänn teab kindlasti, mida ma silmas pean, aga kuna nende võistlustega kaasneb alati meeletult palju kära, on isegi kaugemad pallisõbrad jalgpalli Euroopa Meistrivõistlustest midagi kuulnud. See aasta oli ka Eesti jaoks niivõrd eriline ja haruldane, et vajab meeldejätmist. Ja mis veelgi olulisem, annab lootust, et meie sinisärke võib üsna pea EM-il palli taga ajamas näha.

Küllap teab iga lapski, et Eesti lõpetas oma alagrupis Itaalia järel teisena ja jäi õige napilt finaalturniiri ukse taha. See paistab kui ilmsele vihje, et suuremate fännide olemasolul võib järgmine kord juba jala ukse vahele (või õigemini palli väravasse) saada. Ehk isegi juba kahe aasta pärast, jalgpalli maailmameistrivõistlustel?

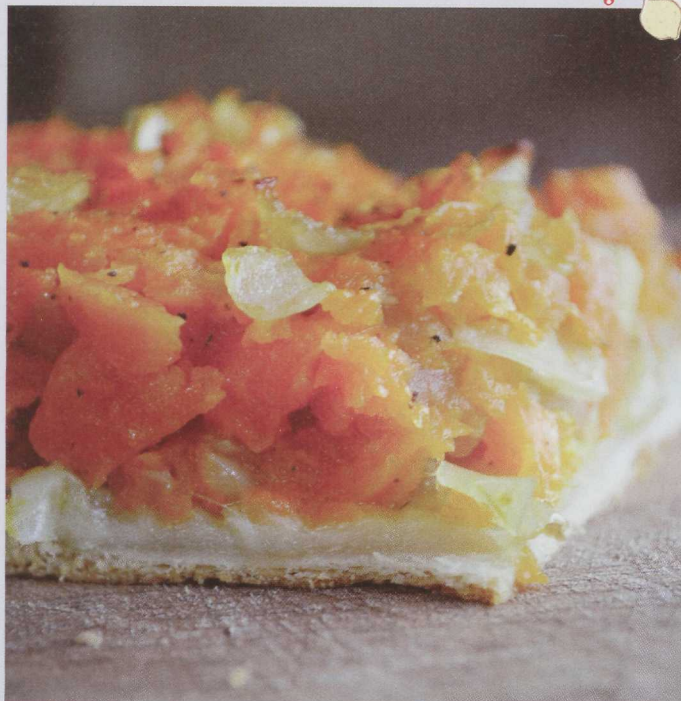
Esimese 2014. aasta MM-i alagrupimängu peab Eesti 7. septembril Rumeeniaga. Selleks, et omasid toetada, võid aga juba praegu hakata ettevalmistusi tegema – ja mis oleks meeskonnale veel innustavam, kui tribüünitais suuri ja väikesi fänne!

KOKKA ISE:

Sandra Vungi retseptid ja pildid

Suvisel ajal ei ole eriti tahtmist kuuma pliidi ääres toimetada, aga kui õhtul juba natuke jahedam on, siis on ääretult mõnus valmistada neid imelihtsaid ja suussulavaid küpsetisi. Ühest taignast saab valmistada lausa kaks toitu – soolase piruka ja magusa koogi.

Lahtine porgandipirukas

See porgandipirukas on suvise ja kerge mekiga ning ideaalne suupoolis õhtuse piparmünditee juurde. Eriti hea, kui saab kasutada värskaid ja noori porgandeid – nende värv on kirkam ja maitse kohe eriliselt hea.

Vaja läheb:

- 250 g ehk pool lehtaignapakki (lehtaigna leiad poes sügavkülmalestist)
- 8 keskmist (noort) porgandit
- 3 keskmist mugulsibulat
- näpuotsaga soola ja purustatud musta pipart
- 3 spl õli

Sügavkülmutatud lehtaigen pane juba eelmisel õhtul tavakülma või võta mõni tund enne küpsetamist sulama. Keeda porgandid koos koorega pehmeks, kurna ning lase mõnda aega jahedam jahtuda. Koori ja haki sibulad peeneks. Koori jahtunud porgandid ettevaatlikult ning suru nad kahvliga puruks. Kuumuta pannil paar supilusikatäit õli ning lisa hakitud sibulad. Prae paar minutit, lisa sool ja pipar ning kuumuta veel, kuni sibulad on klaasjad, aga mitte veel pruunistunud. Võta pann tulelt. Lisa praetud sibulad kahvliga purustatud porganditele. Pirukatäidis on valmis. Kata ahjuplaat küpsetuspaberiga ning aseta sinna poolik ruudukujuline lehtaigen. Määri lehtaignale ühtlaselt kogu porgandi-sibulatäidis. Küpseta pirukat 200 kraadi juures, kuni taignaääred on kuldpruunid (umbes 20 minutit).

Kõige lihtsam rabarberikook

Antud rabarberikook on nii maitsev, et mina, kes ma väga suur magusasööja pole, käisin seda köögist mitu korda nihverdama. Kindlasti mängib siin oma osa ka korralik krõbe mandlilaastukate, mis hapuka ja pehme rabarberiga suurepäraselt sobib.

Vaja läheb:

- 250 g ehk pool lehtaignapakki (näiteks „Säästu“)
- 4 suuremat rabarberivart rabarberit
- 2 kuhjaga spl pruuni suhkrut
- näpuotsaga kaneelipulbrit
- 100 g mandlilaaste

Koori rabarberivarred ning lõika õhukesteks viiludeks. Vala viilud kaussi ning sega pruuni suhkrut ja natukese kaneelipulbriga läbi. Jäta umbes 15 minutiks seisma. Selle aja jooksul imbub rabarberist liigne vedelik välja (vala vedelik ära või tee sellest näiteks morssi). Kata ahjuplaat küpsetuspaberiga, aseta peale ruudukujuline lapik lehtaigen ning taigna peale ühtlaselt kurnatud rabarberiviilud. Kõige peale raputa ühtlaselt mandlilaastud. Lisaks võid taignaääred kergelt sissepoole keerata. Küpseta kooki 200 kraadi juures, kuni taignaääred on kuldpruunid (umbes 20 minutit).

KAS OLED JUBA KUUL-
NUD, ET PEITUS VÕETI
OLÜMPIAMÄNGUDE
PROGRAMMI?
JA OLÜMPIAVÕITJA
.....

Otto

kes...
see
leiab

hoone
Tallinnas
Gonsiori
tänaval

Rowan
Atkinson

ravimite
pood

riik,
mille
pealinn
on Oslo

sõjaväe
juhtimis-
keskus

lapse-
vanem

muistne,
igivana

toetus
kindluse
tugev
keskosa

tonn
Nord

Egle
Läti
pealinn

suletud
silmadega

asjatult

Neil
Armstrong

nuhkima

Toomas
Nipernaadi
Rooma
number 49

ora
liiter

algul,
esmalt

Krista

laulude
kogumik

Mada-
gaskari
poolahv
kilo-
meeter

Rooma
number
1000

Udo

haakuvate
õisikutega
taim
Evald Okas

aasta
meeter

asetama,
sättima
Astrid
Reinla

Ingrid
jala osa

suvila,
suvemaja

samuti
parasiit-
putukas

spetsi-
aalne,
eriline

Egon
Nuter
Ärni

temal
meeter

gramm

kilb
Barbara

kaun-
vili

Leonardo
DiCaprio

taime
alge

VÄIKE JUULIRIIN

MÕISTATA

Lembitu mõistatus

#40
06/2012

Suvel ei mõtle just paljud lapsed matemaatikale. Peerend aga just seda tegi - iga päev armastas ta lahendada mõned matemaatilised keerdülesanded.

Suve jooksul pakkusid talle enim peamurdmist need kaks pähklit:

1.) Kui võtad oma vanuse, korrutad selle seitsmega ning seejärel 1443'ga, on vastuseks sinu vanus, kirjutatuna kolm korda järjest. Miks see nii on?

2.) Milline oleks järgmine arv selles jadas: 1, 2, 5, 14, 41, 122, ...?

Eelmine mõistatus

Eelmise mõistatuse lahendused on näha alloleval joonisel (punktirjoontega tikk tähistab eemaldatud, punakas tikk lisatud tikku).

Seekordse vastuseni jõudmiseks on aega lausa kaks kuud - lahendus koos uue mõistatusega ilmub järgmises ajakirjanumbris.

www.MaagilineMaailm.net

Mõistatuse koostas Ande

Väike suvine viktoriin

1. Mis peab olema jalgrattal, et sellega tohiks sõita?
2. Kus tohib jalgrattaga sõita?
3. Kus tohib sõita rulluisukude ja rulaga?
4. Kes kirjutas raamatu „Maari suvi“?
5. Mis on Eesti suvepealinn?

Küsimused koostas **Mehis Sumin**
Jõgeva Ühisgümnaasiumi 3b klassist

Loomaaiaviktoriin

(Vastuseid tasub otsida Tallinna Loomaiaia kodulehelt)

1. Kui tahad teada, kus asub Tallinna Loomaiaias Amuuri leopard, mida peaksid siis kasutama?
2. Kudas sündisid Amuuri leopardi kutsikad?
3. Millal on Tallinna Loomaiaia sünnipäev?
4. Kes on meie loomaiaia direktor?
5. Kui suur on Tallinna loomaiaia pindala?
6. Kas loomaiaia territooriumil võib sõita rulluisukudega?
7. Mitu isendit on Tallinna Loomaiaia kollektsioonis?

Viktoriini koostas **Kerdo Kurs**
Puurmani Gümnaasiumi 4. klassist

Vastuseid ootame hiljemalt **15. augustiks 2012.**

Õigete vastuste saatjate vahel loosime välja **auhinnaraamatuid!** Arvesse lähevad vastused, mille juures on nuputaja aadress!

NAERU-USS

*
Juku on oma klassiga matkal. Pärast pikka kõndimist laotab õpetaja laudlina kenas metsasalus puude vahele rohule ning kutsub õpilasi: „Lapsed, võtke nüüd oma võileivad välja – leidsin parima paiga, kus on mõnus piknikut pidada.”

Kui kõik on võileivad lahti pakkinud, lausub Juku: „Jah, õpetaja – see on tõesti parim paik söömiseks! Seda ei arva üksnes teie, vaid ka kõik need siinsed kakskümmend tuhat sipelgat!”

*
„Ärge unustage, lapsed, et kui teine on sind löönud, siis ei ole ilmtingimata vaja tagasi lüüa!” õpetab ema. „Muidugi, muidugi,” kinnitab Juku. „Mõnikord võib ju ka hammustada!”

*
Väike Juku sõidab emaga rongis ning osutab vastaspingil istuva tädikese suunas: „Vaata, ema, see tädi on nagu teismeline tüdruk!”

„Oi, kui kena ja viisakas poeg teil on!” lausub tädike liigutatult Juku emale.

„Sest tavaliselt on ainult noortel plikadel nii pirakad vinnid nagu sellel tädil nina otsas!” lisab Juku.

*
Isa tuleb pettununa korvpallivõistluselt ja kurdab: „Ei tea, mida küll peaks tegema, et minu võistkond ükskord võidu saavutaks!”

„Mina tean küll!” kiidab Juku.

„Tohoh?”

„Selleks, et võita, peaksid vastasmeeskonda üle minema!”

*
Juku isa pakib kohvrit Inglismaale sõiduks. Juku vaatab kohvrit, jookseb esikusse ning toob isale ühe kummisääriku: „Näe, võta see kindlasti kaasa, Inglismaal pidi sageli vihma sadama.”

„Nojah, aga miks siis ainult üks kummik?” imestab isa. „Raadios öeldi, et sajab küll sageli, aga ainult ühe jala piires!” teatab Juku.

*
Ema leiab Juku hoovist katkist jalgratast putitamas ja küsib: „Mismoodi sul küll õnnestus ratas nii ära lõhkuda ja lisaks veel silmaalune siniseks lüüa?”
„Vaata, ema: kas näed hoovinurgas seda vaibakloppimisredelit?” küsib Juku vastu.
„Muidugi näen!”
„Nojah – aga mina jälle ei näinud...”

*
„Ema, kuidas oliiviõli tehakse?” uurib Juku.
„No eks võetakse suurel hulgal oliive ja pigistatakse neid seni, kuni oliividest on kogu õli kätte saadud,” arvab ema.
„Selge... Aga ma parem ei küsigi, kuidas beebiõli tehakse ...”

*
 Juku seisab teeäärse õunapuu all, kilekott käes, ning muudkui mugib midagi. Talumees, kellele õunapuu kuulub, kurjustab: „Mis sa, poiss, seal minu puu all teed? Lase kohe jalga!“ „Keda see segab, et ma siin seisan ja pirne süüan?“ kehitab Juku õlgu. „Aga see pole ju pirni- vaid õunapuu!“ „Mul ükskõik, mis puu all ma poest toodud pirne süüan!“ naerab Juku.

*
 Vanaisa küsib Juku isalt: „Kui palju sa oma pojale taskuraha annad?“ „Mm... No umbes kakssada eurot nädalas!“ „Paps, mis sa luiskad!“ hüüatab Juku. „Nojah, sellest võtan teadagi maha sada eurot söögi- raha ja üheksakümmend viis eurot üürikuludeks...“ lisab isa.

*
 Mida ütleb elektrirong auravedurile?
 „Kuidas? Sa, vanapoiss, pole ikka veel suitsetamist maha jätnud!“

*
 Kuidas siinkandis viisakaid inimesi kutsutakse?
 Turistideks.

*
 Mis on tulemuseks, kui ristata kana sebraga?
 Suur neljajalgne broiler, triipkood seljas.

*
 Miks merevesi on soolane?
 Kaladele pipar ei meeldi.

*
 Miks on elevantid hallid ja kanad valged?
 Selleks, et neid leevikestega segi ei aetaks.

Tõnis Adria Rahumäe Põhikoolist

*
 Mis on triibuline ja kihutab ahastavalt näugudes neljal rattal?
 Tiiger, kes katsetab oma uut rula ega oska veel pidurdada.

*
 Kas kassid tõesti näevad pimedas?
 Näevad küll. Pimedust.

*
 Miks kantakse džunglis troopikakiivreid?
 Sellepärast, et Tarzani WC on puu otsas.

*
 Kas minut on pikk või lühike ajaühik?
 See sõltub sellest, kummal pool WC ust sa parajasti seisad.

Paetiseeris **Jüri Paet**

PEOTÄIS SÜDASUVISEID PAETISME

Londonis aetakse sageli udujuttu.

Iga koer ei haugu - näiteks pävakoer.

Kui riigil läheb hästi, ei tähenda see, et ka rahval hästi läheb.

Kuigi inimese organismis on 90% vett, surrakse ikkagi janusse.

Aed andnud elada.

Tahad raha ringlusse lasta, siis osta karussell.

1 EEK vastab ühele eurole, kuna mõlemas on 100 senti.

Kõva poldi alluvuses töötavad ainult mutrikesed.

Kõige käepärasem sportmäng on jalgpall.

Janu kustutamiseks on oht ise ära kustuda.

Kui aina maksad ja maksad, siis võib maks lõpuks üles öelda.

Buratino kooriti puupaljaks.

Kes järjekindlalt kellaviiteed joob, ei pruugi veel pool seitse olla.

Inimsööjate spordivõistlustel võisteldi peaaühinnale.

Termostaat on soojahoidev vanamees.

Leheneegri asemel tuleks kasutada sina „lehe-mustanahaline“.

Kes soovib elus paksust läbi minna, ei tohi vedelaks lüüa.

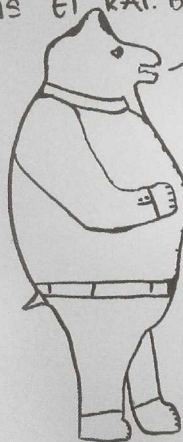
Poliitikute jutt enne valimisi on magusam kui mesi.

Iga roju oma koju, ehk talendid koju!

Miks õpitakse õhtukoolis, kui on teada, et hommik on õhtust targem?

MASU TEEB, AGA VÕIB-OLLA MITTE COMEBACK'i. KUI "ACTA" JÕUSSE LÄHEB, SIIS ARVESTAGE ROHKEM TE FACE-BOOKIS EI KÄI. BENSU HIND TÕUSEB, KOGUAEB

Nii, ET VARSTI KÄIVAD KÕIK JALA.

KUIDAS MA SELLE MA GA OMA PERE TOIDAN

ACTA VAST U PEAKS KOHE KINDLASTI HARKAMA

KUTUS HIND ON TÕESTI JUBE!

Pildid Arte Gümnaasiumi nä...

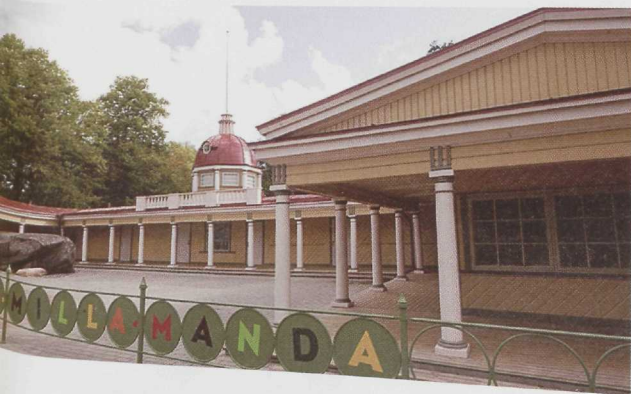

Foto: Egon Tritse

Miia-Milla-Manda Lastemuuseumis on lugemine au sees

24. mail avas IBBY Eesti osakond Kadrioru pargis **Miia-Milla-Manda**

Lastemuuseumi terrassil taas Pargiraamatukogu. Raamatukogu riiulil ootab lugejaid, valik laste- ja noorteraamatuid silmapaistvatelt kirjanikelt, illustreeritelt ja tõlkijatel, kes on pälvinud Paabeli Torni auhinna või kellel on au kuuluda IBBY aunimekirja. Pargiraamatukogu on avatud Miia-Milla-Manda muuseumi lahtiolekuaegadel **teisipäevast pühapäevani kell 12-18** ning jääb avatuks kuni sügise külmade tulekuni. Lapsi oodatakse end sisse seadma terrassil õõtsuvates võrkkiigedes või pargimurul ja väärt raamatutest rõõmu tundma.

UUDISED

Ilusas kehas ilus vaim!

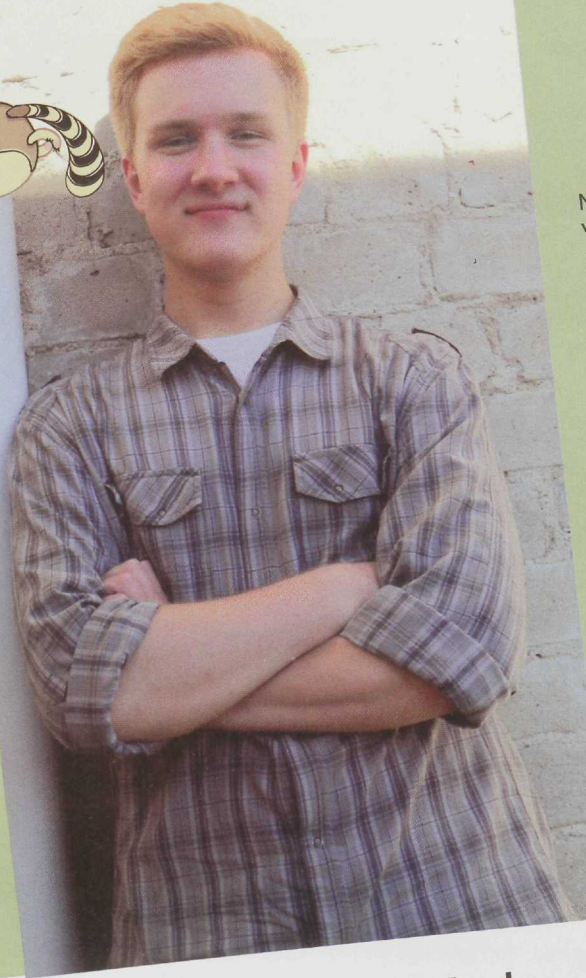
Juba neljateistkümnendat korda korraldas spordiselts Kalev vahva võimlemispeo, millega tähistati lastekaitsepäeva ja ühtlasi kutsuti lapsi ning noori üles oma keha terveks, tugevaks ja kauniks võimlema.

Tänavune pidu toimus Pirital 3. juunil ja kandis nime „**Igavene ring**”. Suurpeo pealavastajaks oli tantsustuudio Modus juht **Piret Torm-Kriis**. Hoogsas rütmis võimlesid ning tantsisid nii mudilased kui nende isad-emad, nii koolipoisid-tüdrukud kui ka neiu-noormehed. Mehiselt esinesid võimlemispeol ka noorkotkad, kes teavad, et armastades seda maad, mis on parim, ilusaim, aina tugevamaks saad – terves kehas terve vaim!

Kõik teatrihuvilised suvel Mulgimaale

8. juunil jõudis **Viljandi Ugala teatris** lavale maailma lastekirjanduse klassikasse kuuluv šoti kirjaniku **Kenneth Grahame**’i lugu „**Tuul pajuokstes**”. Lastele ja peredele mõeldud vabaõhulavastust etendatakse Viljandis, Männimäe külalistemaja aias, mis on põnev mängupaik jõe ääres elavate tegelaste seiklusteks. Peategelasteks on loomad: Vesirott, Muft, Kärnkonn, Mäger. Nad käituvad nagu inimesed ja neil on inimeste parimad iseloomuomadused: ausus, südamlikkus, abivalmidus, sõbralikkus. Dramatiseeringu, kunstnikutöö ja kostüümikujundused tegi loo lavastaja **Oleg Titov**. Lõbusas ja värvikas lavafükis on rohkesti laule. Laulusõnad kirjutas **Silvia Soro** ja muusika autor on **Peeter Kononov**. Mängivad **Aarne Soro, Janek Vadi, Lauri Kink** Endla teatrist, **Peeter Jürgens, Carita Vaikjär, Luule Komissarov, Andres Oja, Arvi Mägi, Kata-Riina Luide** jt. Etendused toimuvad juunis ja augustis.

Nimi: Ivo Leesar
Vanus: 16
Kool: Tori Põhikool
Elukoht: Tori vald, Pärnumaa

MUUSIKA ON ENESEVÄLJENDUSVIIS

Suve hakul kohtusin ühe meeletult hea lauluhäälega Pärnumaa noormehega, kelle nimi on Ivo Leesar. Ivo esines nimelt sellisel üritusel nagu Keila Linnapäevad. Muusikaga on ta tegelnud juba 6 aastat ning see on tema jaoks absoluutselt kõik. Veel on tal oma bänd nimega **Fellesil**, mida võib leida Facebookist aadressilt www.facebook.com/fellesil. Soovime Ivole palju edu – kes teab, võib-olla saab temast kunagi meie järgmine superstaar!

Mis on sinu jaoks muusika?

See on minu jaoks eelkõige eneseväljendusviis, millega saab tundeid väljendada. Niisama kõneldes on tundeid tihti väga raske väljendada, kuid muusikaga on see palju kergem. Muusika abil saab oma tundeid väljendada veel paljugi võimsamal moel! Näiteks kui sul on halb tuju ja sa ei suuda kellegagi oma murest rääkida, siis saad sellest alati laulu teha. Kirjutad sõnad ja viisi ning võid koguni selle halva tuju ja mure enda seest välja elada. Veel on muusika lihtsalt üks võrratult suur asi, mis alati kõiki mõjutab – ja muidugi ka mind.

Kas sa ise ka laule kirjutad?

Jah, kirjutatan küll.

Kus sa muusikaga tegeled ja kui kauan on see sulle hobiks olnud?

Tegelikult tulevad muusikageenid mu isalt, sest ta mängis kunagi rockbändis kitarri. Nüüd on see vist ka mulle üle kandunud, sest

juba umbes 10aastaselt võtsin kitarri kätte ja hakkasin mängima. Vahepeal tuli mängimisse ka väike paus, kuid kuuendas või seitsmendas klassis hakkasin seda asja jälle tõsisemalt võtma. Nüüd ongi kitarrimäng täiesti selge ja õpin veel hääleseadet ning käin kooris. Ja – noh, teen ikka bändi ka.

Räägi meile natuke enda bändist.

Mul on bänd, mis koosneb neljast liikmest ja kõik peale minu on pärit Väandrast. Bändi nimeks on meil Fellesil ning meid saab leida üles ka Facebookist. Muidu bändi nimest veel nii palju, et see on kokku pandud meie kõigi perekonnanimedest ning on kolmesilbiline. Ja kolmesilbiline on ta sellepärast, et trummar ja bassimees on meil vennad. Bändis on meil trummariks **Tomir Feldman**, soolokitarrist on **Uku Sildoja** ning bass on **Rauno Feldman**. Ja mina siis põhiliselt laulan.

Millega sa veel peale muusika tegeled?

Kui aus olla, siis ise väga palju muuga peale muusika ei tegelegi. Ongi see, et mul on oma bänd, käin hääleseades ja kooris. Muidu minu bändimeestel on hästi palju hobsid – nad tegelevad spordiga ja muidugi ka muusikaga väga, väga palju.

Lõpetuseks...

Noored, tehke muusikat! Muusika on võrratult hea ning kindlasti kasutage seda targalt!
Ivoga ajas juttu **Anna-Maria Uulma** Saue Gümnaasiumist

Südikas
printsess
Merida

KINOÜDISED

JUULIS KISUB KÜLMAKS!

Jääaeg 4

Ei, see pole sugugi mitte ilmateade, lihtsalt kuulutus, et kaks aastat pärast seda, kui nad viimati meid külastasid, on Sid, Manny, Diego ja loomulikult ka Scrat tagasi kinolinal! Ehk siis selle aasta vaadatuim film „Jääaeg 4”. „Aga see pole veel ju kinno jõudnud, kuidas siis juba aasta vaadatuim?” võivad mõned küsida. Väga lihtsalt, tänu eelmisele „Jääajale” oli Besti üks viimaseid riike maailmas, kus „Avatar” kõigi aegade vaadatuima filmi tiitli endale haaras, sest sinistel Na’videl oli ikka kõvasti pusimist, enne kui nad selle sarja külmakartmatutest kangelistest mööda ronisid. Viimastes filmides on nende seltskond jõudsasti kasvanud, Mannyst on saanud isa, aga on ka muud lisa. Sedakorda kistakse vapper kolmik aga teistest lahku ja kangelased satuvad jääpangaga triivima, lootes, et keegi nad päästab. Nagu vanemad inimesed teavad hoiatada, oleks parem oma

soovidega ettevaatlik olla, sest need võivad niimoodi täide minna. Nimelt leiavad meie vahvad kangelased end korraga jääaja piraatide küüsisist...

Samavõrd lahe animaseiklus tuleb kinolinalle ka augustikuus, mil kõiki suuri ja väikeseid elamusteotsijaid kostitab Pixari animastuudio järjekorras juba kolmeteistkümnnes täispikk lugu „Vaprake”. See jutustab Šotimaal elavast punapäisest südikast printsessist nimega Merida, kes ei taha kuuldagi ema plaanist mõne klannipealiku pojaga abielluda ja pere luua. Asi selles, et Merida tunneb end palju mõnusamalt hobusega uljalt mööda metsi kapates ja vibuga nooli märki lastes kui kangastelgede taga õrna lauluviisi veeretades nagu sellisel ajal ja sellises kohas ühele kõrgest soost neidisele kohane oleks. Õigesti arvavad need, kes pakuvad, et Merida kangekaelsus kogu tema suguvõsale suure pahanduse kaela toob ning lõppude lõpuks on punapäine tulesäde ise ainus, kes suudaks päeva päästa.

Nagu te juba kaanelt lugesite, on sedakorda tegu topeltnumbriga, mis tähendab seda, et augusti asemel kohtume uuesti juba septembrikuus, kui paljudel teist jälle koolimütsid peas. Seni aga lustige, kuis jaksate, sest suvi, see on ju ainult korra aastas. Järgmise korrani!

Kinokuju

KUNSTNIK, KES TEGI KÕIKE SÜDAMEGA

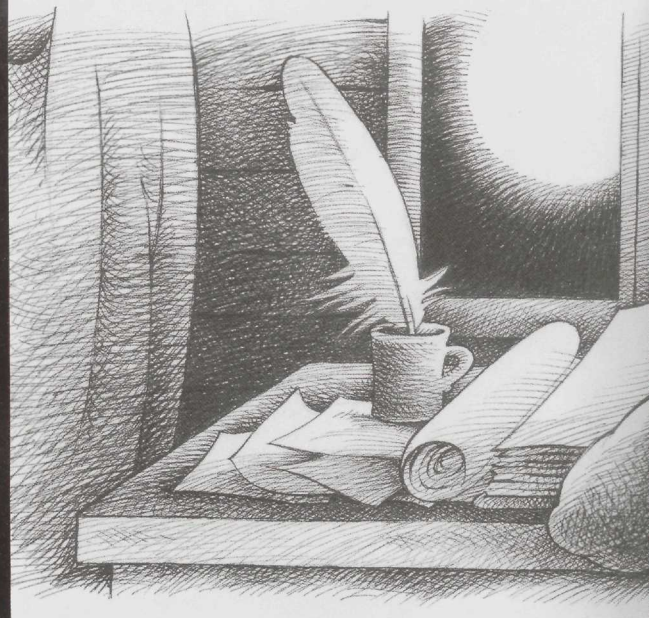
Nõnda kirjutas oma raamatus „Helmeri võlupall” mitme lastepõlvkonna poolt armastatud kunstnik Raivo Järvi. Mul oli au olla selle raamatu toimetaja ning jutu arvutisse trükkija – Raivo eelistas kirjutada eelmise sajandi kombel pliiatsiga ja selgete trükitähtedega suurtele paberilehtedele. „Ega ma ole ju mingi kirjanik,” tunnistas kunstnik veidi häbelikult, „aga see lugu kippus nagu iseenesest paberile.”

Muidugi joonistas onu Raivo oma jutule ise pildid juurde – just sellised muhedad jänesed ja muud tegelased, nagu me neid tema jutupliiatsi all oleme näinud elustumas, ning teadagi leidub sangarliku jänesepapa loos rohkesti ka huumorit – alates kissellimägede kaevandamisest ja lõpetades hiidporgand Hilduri kadumisega – kuid ridade vahele on peidetud ka südamevalu rahva pärast, kes Murede mere äärest tulles pidid Vihkamise soo läbima, et lõpuks jõuda unistuste Hellamaale... Seda maad saab aga rikka ja ilusana hoida ainult siis, kui osatakse ühte hoida ja üksteisest hoolida. Raivo Järvi hoolis inimestest – küllap seepärast valitiigi ta kahel korral Riigikogu liikmeks. Ning kõike, mida Raivo ette võitis, tahtis ta teha siiralt, korrallikult, suure vastutustundega... ja ilusasti, sest ta oli ju läbi ja lõhki kunstnik!

Teie isad-emad ruttasid lastena telerite ette, et vaadata – tollal üsna noorkest – onu Raivot saatesarjades „Lauapäeva õhtul isaga” ja „Kõige suurem sõber”, praegused lapsed elasid kaasa tema jutupliiatsile ja raadiosaadetele, rääkimata paljudest lasteüritustest, millest kunstnik osa võitis. Oma äratuntavas, mõnusalt huumorikas laadis illustreeris kunstnik üle kahekümne raamatu, joonistas koomikseid, tegi pilte nii Tähekesele kui ka Heale Lapsele.

17. juunist 2012 ei ole Raivo Järvit enam meie seas. On kurb, et ta jutupliiatsi alt ei välju enam ühtki muinaslugu... Kohtumisi temaga jäävad mäletama tuhanded praegused ja endised Eestimaa lapsed.

Leelo Tungal

Raivo Järvi

23. detsember 1954 – 17. juuni 2012

Papa süütas laterna ja asus õhinal raamatut uurima.

Kroonika tolmunud lehekülgedelt vaatasid talle vastu kaunid vanaaegsed kirjatähed. Helmeri-papa ei tahtnud oma silmi uskuda: kõik see, millest hellamaalased muinasjuttudes pajatasid ja rahvalauludes jutustasid, oli kunagi tõepoolest sündinud! Õhinal luges ta sellest, kuidas esiisad olid kauges minevikus Murede mere äärest teele asunud. Kui raske oli neil olnud pikal teekonnal toitu leida ja Vihkamise sood läbida! Veel rääkis raamat mingist kerast, mis oli esivanemate sekka ilmunud kõige raskemal ajal – toosama kera juhataski nende Hellamaa asukoha kätte. Mida rohkem esivanemad üksteist hoidsid, seda suuremaks ja säravamaks kera paisus. Ainult et ühel hetkel pidid nad häda sunnil kerast loobuma. Nimelt rääkis raamat „suure suuga elukast”, kes äkki nende maale ilmus ja kõike alla neelama hakkas. Kroonika pajatas sellestki, kuidas kõik kabuhirmus põgenesid ega julgenud vastu hakata. Lõpuks oli noormees nimega Helir ära tallsutanud metsiku ratsu Haroldi, et sellega koletisele vastu kihutada.

Helmer luges hingevärinaga sellest, kuidas Helir Haroldi seljas ratsutades frotsis nii maavärinat kui ka kivivaringuid, kuidas ta otse koletise hiigelsuhu kappas ja sädeleva kera eluka koletusse kurku veeretas. Alles siis olla elukas maasse vajunud ega ilmunudki sealt enam välja. Paraku olid nii ratsanik kui ka ta hobune saanud nii rängalt kannatada, et ei võinud enam Hella-maale jääda. Raamat kirjeldas seda, kuidas mõlemad mööda Kuusilda „teisele poole” kappasid, jättes hellamaalaste südamesse kustumatu jälje.”

Raivo Järvi, „Helmeri Võlupall” (TEA kirjastus 2009)

Pikk nina tõi maailmakuulsuse!

Meie maal tavatsetakse öelda „sai pika nina“ selle inimese kohta, kes on teiste käest petta saanud. Kuid türklane **Mehmet Ozyurek** ilmselt petmist ei pelga – tema sai oma pika ninaga maailmakuulsaks. 2010. aasta märtsis mõõdeti Itaalia pealinnas Roomas toimunud rekordite show'l mehe nina üle ning ning selle pikkus – **8, 8 sentimeetrit** – tagas Mehmetile aukoha Guinnessi rekordite raamatus. Tõepoolest – meie kandis võiks selle rekordini jõuda ainult mõni tõsise porgandikasvataja lumememm...

Kassidel on visa hing!

Maailma vanimaks kassiks läbi aegade on tunnistatud hiirekuningas nimega **Creme Puff** (3. august 1967 – 3. august 2005), kelle omanik oli USA, Texasel elav härrasmees Jake Perry. Kui mitu päeva oma **38-aastasest elust** Creme Puff hiirepüüdmisele pühendas, sellest ajalugu vaikib.

Ka praegu elus olevate kasside vanuserekord kuulub ameeriklasest nurrulööjale. 31. oktoobril 1989 sündinud Pinky kuulub daamile

nimega Linda Anno. 23aastase Pinky eest on perenaine hoolitsenud erakordse tähelepanuga: 10 aastat tagasi avastati kiisul vähktõbi ning ta vasak tagajalg opereeriti. Tänu arstide ja perenaise abile jõudis kolmejalgne kass rekordite raamatussegi!

Koer nagu orkester

Valge **saksa lambakoer Daz** näitas rekordite raamatusse pääsdes, et ta pole mingi valge vares! Inglisele Peter Luckenile kuuluv koer kuulutati 15. juunil 2009 Londonis Finsbury pargis kuuldavale toodud 108 detšibellise haukumisega maailma kõige valjemini haukuvaks peniks. Mida arvavad Dazi haukumisvõimest lähemad naabrid, jäägu parem mainimata.

Ära kooli minnes unusta nina kammida!

Milliseid rekordeid küll ei püstitata! 4. märtsil 2010 sai teatavaks **maailma kõige karvasem laps!** Tegu pole mingi pikajuukselise poisiga, vaid kena Taimaalt pärit tüdruku **Supatra Sasuphaniga**, kes kinnitas suure publiku ees, et teda ei häiri põrmugi see, et kammimist ei vaja ainult ta pead katvad lopsakad juuksed, vaid ka lõua, kõrva- ja ninakarvad. Koolikaaslased on Bangkoki teismelisel tüdrukul vahvad ja mingist narmimisest pole juttugi! Otse vastupidi: nagu Supatra ise, nii on ka ta sõbrad rõõmsad, et Guinnessi rekordite raamatusse pääsemine tähendas lopsaka karvakasvuga lapsele võimalust maailmas ringi rännata.

Kõige pisem haukuja

Maailma pisima elusoleva koera tiitel kuulub USA, Kentuckys tegutsevale pikakarvalisele tšihuahuale nimega **Boo Boo**. Pikemat nime nii pisikesele, 10, 16 sentimeetri pikkusele kutsale ei sobikski panna. Tillukese koeraneiu omanik on ameeriklanna Lana Elswick ja rekord püsib purustamatuna juba 2007. aastast.

THE SUPREMES

Vello Salumets

Statistika kohaselt oleks neidudest koosnev laulutrio **The Supremes** võinud 1960ndatel olla oma ajastu soosituim nimi USA muusikaturul, sest ansambli kahekümne kolmest Billboard-tabelisse pääsenud palast jõudsid 12 tippu välja. Seda juhul, kui ei oleks maailmas tollal ilma teinud The Beatles'it, kes vallutas USA edetabeli tervelt 20 korda. The Supremesi hitid ei sündinud valgete laululoojate sulest, vaid selle eest hoolitses plaadifirma Tamla Motown tiimi kuulunud laululoojate trio Eddie Holland – Lamont Dozier – Brian Holland. Kuigi The Supremes oli mustanahaliste neidude trio, kes salvestas samavärviliste laululoojate laule vaid neegerartiste soosivale plaadifirmale, ei saa The Supremesi esitatud muusikat pidada souliks või muuks mustade muusikaks. The Supremes plaadistas suurepäraselt meisterdatud tavalist popmuusikat, kahekolme-

minutilisi nakatavad teoseid, kus taustapillimeesteks Motowni parimad muusikud. Loomulikult oli USA-s palju The Supremesi plaate ostvaid või kontserte külastavaid mustanahalisi, kuid üllataval kombel oli suurem osa nii plaadiostjatest kui ka kontserdikülastajatest hoopis valged.

The Supremesi algkoosseisu moodustasid neli mulatitari: **Florence Ballard** (1943), **Mary Wilson** (1944), **Diana Ross** (1944) ja **Barbara Martin**. 1961 allkirjastati plaadileping Tamla Motowniga. Karjääri algus kujunes neidudele vaevaliseks, sest turule paisatud singlid ei äratanud kuulajates huvi. Peagi sai Barbara Martinil kõigest villand ja ta lahkus kambast. Ülejäänud kolm otsustasid jätkata, otsides paaniliselt mõnda pala, millest võiks saada hitt. Üheks plaadifirma poolt pakutud looks oli „Where Did Our Love Go”, mis

Diana Rossile ja Mary Wilsonile sugugi ei meeldinud, kuna esiteks olid paljud sama firma katuse all olevad artistid seda laulu keeldunud salvestamast, teiseks leidsid nii Diana kui Mary, et tegu on liialt magusa ja lapseliku palaga. Kuid nina kirtsutades see linti ikkagi lauldi. 1964. aasta suvel jõudis laul Billboardis ainult 77. kohale. Kuid üllataval kombel alustas „**Where Did Our Love Go**” tasapisi tõusu ja pool aastat hiljem oligi tabelitipp käes. The Supremes oli avastanud kullasoone, kuid see oli alles algus.

Samal ajal, kui singel tabelitipu vallutas, oli The Supremes ühis-
tuuril koos juba kuulsate artistide-
ga, kelle nimed ilutsesid afiššidel. Supremesi nime seal ei olnud. Kui aga „Where Did Our Love Go” miljonimüük tõsiasi jaoks sai, ilmusid afiššid, kus suurte trükitähtedega ilutses peaesineja nimi THE SUPREMES. Nüüd läks kõigil kiireks. Laululoojad kukkusid uusi laule kirjutama ja mitmed neist salvestati nii kiiresti, et mõnel laulul puudus isegi pealkiri. Üheks

niisuguseks oli Holland-Dozier-Hollandi komponeeritud pala, mis alles viimasel minutil sai pealkirjaks „**Baby Love**”. Aga sellest tuli 1964. aasta hilissügisel suurhitt, mis vallutas neljaks nädalaks Billboardi tippu. Ka trio järgmine singel „Come See About Me” jõudis sama kaugele ning The Supremesist oli USA-s saanud väga kuum nimi. Tänu tele-esinemistele oli publik huvitatud neidudest ka persoonidena. Peale kontserdi-
arvustuste võis lehtedest lugeda jutte neidude kodudest, riietest, meikidest, soengutest jne. Tuntud muusika-
kriitik Lillian Roxon kirjutas: „Lugeses lehtedest Supremesi intervjuusid, tundub, et neil on mingi saladus. Alati räägitakse nende riietusest, soengutest ja peredest, kuid ei ühtegi sõna nende muusikast või tunnetest.”

Kui The Supremesi singel „Stop! In The Name Of Love” tõusis 1965 USA edetabeli tippu, tehti samas ka ajalugu. Billboard oli avaldanud soosituimate plaatide nimekirja juba alates 1940. aastast, kuid iial enne polnud mõni ansambel pääsenud nelja järjestikuse

plaadiga selles tabelis esikohale. The Supremes oli esimene, kes selle trikiga hakkama sai. The Supremesi saavutusi noteeriti ka Euroopas. „Baby Love” tõusis Briti tabeli tippu, mis tähendas turneed Vanal Mandril.

Kuigi trio sai siin tõeliselt vaimustatud vastuvõtu osaliseks, hakkasid bändis ilmnema esimesed pragunemismärgid. Suurim põhjus oli loomulikult Diana Rossi positsioon ansamblis. Temast oli saanud tegelik laulusolist ja Mary Wilson ja Florence Ballard pidid

piirduma vaid taustalaulmisega. See tuli mornil moel ilmsiks ka Supremesi plaadistustel, kus tootjatele piisas sellest, et Ross kohale ilmus ja kui ülejäänud kaks juhuslikult puudusid, siis asendati nad rutiinsete stuudiolauljatega. Loomulikult ärritas see nii Wilsonit kui ka Ballardit, kuid siamaani olid asjad sujunud veel ilma hõõrumisteta. Euroopa-turnee ajal aga läksid vahekorrad juba nii pingsaks, et neid omavahel isegi ei rääkinud. Koju naastes siiski jätkati koos ja

The Supremes salvestas uue singli „Back In My Arms Again”. Sellest sai viies Billboardi tippu jõudnud hitt. Nüüd jääd piki silmi ootama trio järgmist tippu jõudvat singlit, kuid mingil põhjusel ei pääsenud see isegi TOP 10 hulka. Tegijad lugesid seda vaid õnnetusjuhtumiks, sest juba järgmine üllitis parandas kuhjaga selle vea. 1965. aasta sügisel tõusis Billboardi tippu The Supremesi uus singel „I Hear A Symphony” ja üsna kiiresti ületati kahe miljoni müügipiiri. Kuigi pärast seda hakkas esikohale pääsenud laulude arv harvemaks jääma, järgnes neid tipuvallutajaid veel edaspidigi. Olgu siin nimetatud „You Can’t Hurry Love”, „Love Is Here And Now You’re Gone” ja „The Happening”. 1960ndate lõpus hakkasid Motowni juhitud trio plaate väljastama nime all „Diana Ross and The Supremes”, mis tõi peatselt riiu majja. Diana Rossist sai soloartist ja neidude teed läksid lahku.

1988. aastal pääses The Supremes Rock’n’Rolli Kuulsuste Halli.

The Supreme'i saad kuulata ka oma arvuti kaudu:

<http://www.youtube.com/watch?v=23Ukikwy5ZM>

<http://www.youtube.com/watch?v=PvBHPsMLIXA&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=rrHjtOHfWQ&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=7zx89GX96ws&feature=related>

Ütle üks hea autolapse nimi!

Algus jaanuarinumbris 2011

AUTONIMEDEST

Luksuslik metsaline

Jüri Trouberg

Cadillaci luksussedaan STS

President Obama auto

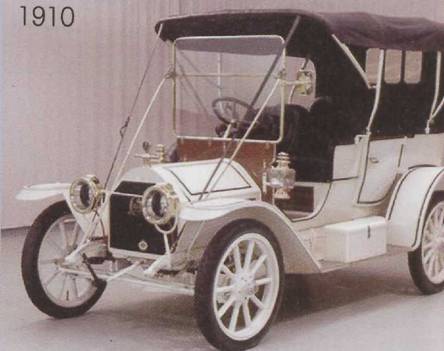
1956

1938

1910

Cadillaci nimelisi luksusautosid müüakse küll praegu kolmekümne seitsmes riigis, kuid põhilised ostuhuvilised on siiski põhja-ameeriklased. Teisel kohal automargi austajate seas on hiinlased – seal on eriti hinnas Cadillac SRX.

Cadillaci nimigi kõlab uhkelt ja luksuslikult, ning autofirma asutajad **Henry Leland** ja **William H. Murphy** olevat aastal 1902 oma ettevõtet asutades maksnud selle nime kasutamise eest vaevatasu Antoine Laumet de La Mothe Cadillaci järeltulijatele.

Antoine de La Mothe Cadillac (1658 – 1730) oli pärit Prantsusmaalt, Gaskooniast – samast kandist, kust Pariisi suundus „Kolmest musketärist“ tuntud d'Artagnan, ning ilmselt oli Antoine niisama seiklushimuline kui ta romaaniangelasest kaasmaalane. Põhja-Ameerikasse saabudes tegi gaskoonlane peadpöörivat karjääri: alustades jahipidamisest ning alkoholi- ja karusnahamüügist, tõusis ta peatselt kindlustuse komandöriks ning sai Louisiana kuberneriks. Ameerika ajalukku aga jäädvustas Antoine de La Mothe Cadillac end aastal 1701 **Detroidi** linna asutajana. Ja kuna Detroitist sai 20. sajandi ameeriklaste jaoks tähtsaim autokeskus, siis sobis Cadillaci nimi automargile nagu rusikas silmaaku!

Enne Cadillac Automobile Company asutamist töötas Henry Leland koos Henry Fordiga firmas Detroit Automobile Company, ning esimene Cadillac ja aasta hiljem valminud Ford olid omavahel üpriski sarnased. Kui aga Ford püüdis selle poole, et tema

sõidukeid jaksaks osta ka keskmise sissetulekuga ameeriklane, siis Cadillaci tootjate eesmärgiks oli valmistada luksuslikke, hinnalisi ja ülimguvavaid masinaid. Lelandi ja Murphy kompanii tegutses kuus aastat iseseisvalt, enne kui aastal 1909 ostis ettevõtte General Motors. Sama suurkorporatsiooni valduseses on Cadillac tootmine siiaaani.

Teadagi on saja kümne aasta jooksul autod muutunud tundmatuseeni – eelmise sajandi lõpuaastal muudeti ka Cadillac embleemi: algself aadlivapi juurde kuulunud pärlitega kroon ja pardikujud on nüüdseks kadunud, säilinud on aga vapivärvid: punane, hõbedane ja sinine ning must ja kullakarvaline plaatinafaustal. Kaasaegne luksus ei tähenda ainult ehtsa nahaga kaetud istmeid ja laiutamisruumi, vaid ka kliimaseadmeid, korralikku helisolatsiooni, mäluvedga elektriistmeid ning muid imevidinaid, mille kasutamiseõpetuse lugemiseks kuluvat autoomanikel mitmeid tunde...

Cadillaci on nimetatud ka autode kuningaks: ta on tõepoolest olnud paljude kuningate, filmistaaride, paavstide ja miljonäride lemmiksõidukiks. Ka USA president Barack Obama valis oma ametiautoks Cadillaci. Masin erineb oma suguvendadest tugeva soomustuse poolest, mistõttu talle olevat hüüdnimeks pandud „The Beast“ – Elajas või Metsaline. Kindlasti on tippelektronikast küllastatud Metsalise kõhus aga üpriski mugav reisida!

KRIS & TOMMI

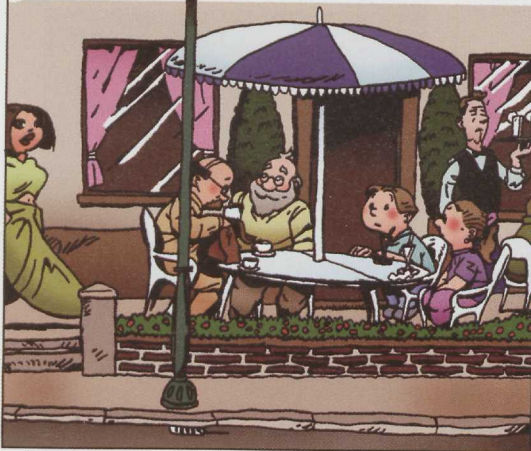
Paar päeva hiljem helistab professor Muinasmaa lastele ja kutsub nad kohvikusse. Tal olevat neile üllatus.

Üllatuseks osutub arheoloog ja ajaloolane Valter Väärtnõu, kes on tulnud isiklikult Krissi ja Tommit tänama.

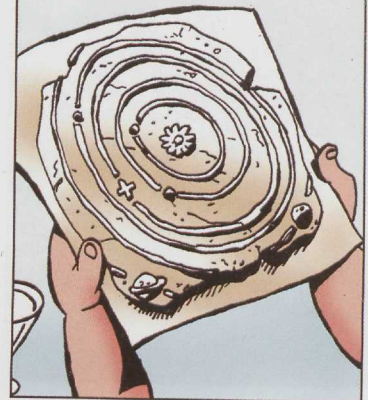
Ostetakse jäätist ja kohvi ning puhutakse juttu. Ajaloolastel on ju alati midagi põnevat jutustada.

Professor Väärtnõu näitab lastele nende leitud kuldplaadi fotot ja küsib: "Mis see teie arvates võiks olla?"

Tõepoolest - mis? Keskel on mingi karikakar, mida ümbritsevad ringid ja mingid märgid.

"Jaa," ütleb professor Väärtnõu. "Tegemist on äärmiselt huvitava ja sensatsioonilise leiuga."

Ning ta jutustab lastele kõigepealt põhjamaade vaprimatest meresõitjatest paar lugu.

Viikingite mereretked viisid neid kaugetele ja tundmatutele meredele ja maadele.

Sageli ei osanud nad ettegi kujutada, mis või kes neid mõnes tundmatus rannas maabudes ees ootab...

...ja kas kohalik rahvas, kelle kombed ja keel on võõrad, on nende suhtes sõbrallikud või vaenulikud. Alati tuli valmis olla kõige halvemaks.

Jaa... vanasti reisiti ilmselt palju rohkem, kui me tänapäeval oskame arvata...

Viikingid võisid vabalt jõuda Lõuna-Ameerikassegi, paljud tänapäeva teadlased usuvad seda.

Ja Lõuna-Ameerika tsivilisatsioon oli ikka hoopis teistsugune, kui Euroopa oma.

Viikingitel oli, mille üle imestada...

Kauged külalised nägid, et inimesed on inimesed igal pool. Olgu nad mistahes värvi või nägu - kõigil on oma mured ja rõõmud

Näiteks võis mõni indiaanlaselaps jõkke kukkuda...

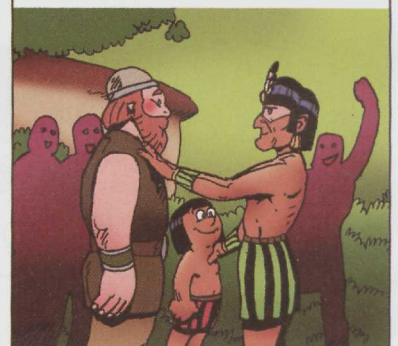
...seda pealt näinud põhjamaaine kangeline tormas talle aga appi ja...

...tõi ta elusana kaldale.

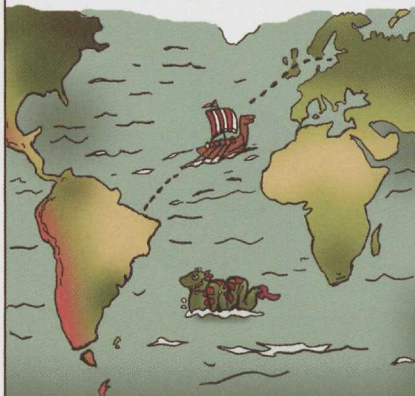
"Täna sind, põhjamaaine sinisilmne kangeline," võis siis lapse isa või pealik öelda. "Täna teieks võtke vastu meie kingitus - tähekaart, mis aitab teil õnnelikult jälle koju jõuda."

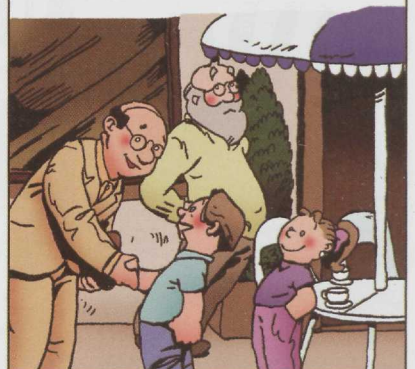
Ja nõnda võisidki põhjamaalased saada endale selle hinnalise aarde...

...mille nad pärast pikka reisi ja kahtlemata ohtlikke ning põnevaid seiklusi kodusse kaasa toid.

Teie aga leidsite selle vanade meresõitjate aardekambrist ja osutasite ajaloolastele hindamatu teene.

Järgneb

Thomas Schelleke

i can
be™

Barbie

Oo-oo-olümpiasuvi!

Tänavune suvi viib Inglismaale kokku maailma kiireimad, tugevaimad ja osavaimad sportlased. Olümpiamängud selleks ju välja mõeldud ongi, et oma ala parimad omavahel võistelda saaksid! Selleks, et tulevikus ka ise spordimaailmas ilma teha, võiksime pärast võistluste telereportaaze oma hoovis või koolistaadionil oma miniolümpia korraldada! Muide, ka Barbie on seekord olümpialane: praegu vaatab ja valib ta, kas hakata iluvõimlejaks, tennisistiks või hoopiski jooksu-

meistriks. Kostüümid on kõigi alade jaoks olemas, nüüd tuleb veel vaid muskleid trennida ja oma spordilemmikutest eeskuju võtta!

Aga kes on Sinu lemmiksportlane, hea lugeja?

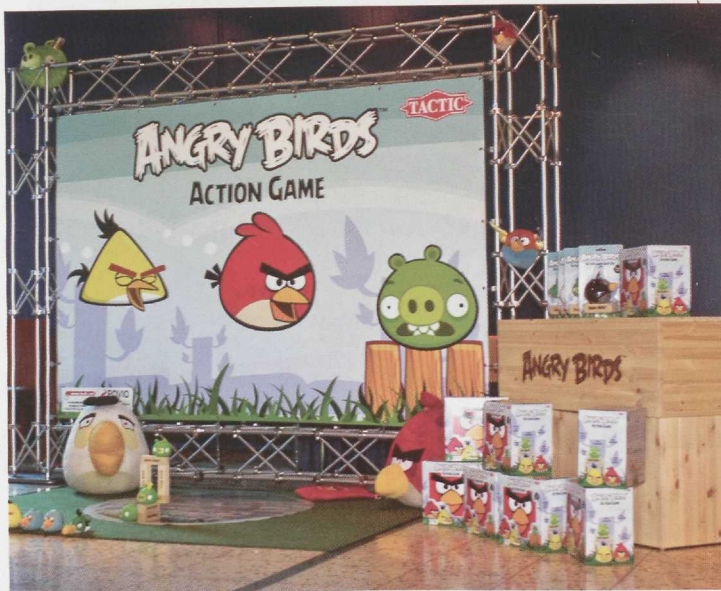
Joonista ja kirjuta meile temast! Kui saadad oma loo või joonistuse toimetusele **enne 20. augustit 2012**, siis osaled AS Rimonne poolt auhinnaks välja pandud spordi-Barbie de loosimisel!

ANGRY BIRDS™

ACTION GAME

Varesele valu,
lapsukestele
lahedaid
mänge

Kui vanasti mõni laps varba katki või muhu laubale kukkus, lausus emake talle peale sellised sõnad: „Varesele valu, harakale haigus, meie laps saab terveks enne, kui uue särgi saab!”

Õnneks ei võtnud varesed ja harakad neid sõnu tõsiselt ja ajasid rahumeeli oma linnuasju edasi.

Põhjanaanabrite linnud on aga märksa tõsisemad tegelased: juba mõnda aega tekitab Soomes välja mõeldud Angry Birdsi (ehk Kurjalindude) nimeline sulelistekamp elevust mängude maailmas. Angry Birdsi mäng on mõeldud õues müttamiseks ja kannab nime Action Game – maakeeli võiks see siis olla näiteks Märulimäng.

Kuidas varesed ja harakad Kurjalinumängudesse suhtuvad, seda veel täpselt ei teata.

Aga missugune on Sinu lemmiklind, hea lugeja?

Pane oma mõtted ja meenutused paberile ning saada toimetusse enne **20. augustit 2012!**

Parimate joonistajate-kirjutajate vahel loosime välja uusi Angry Birdsi mängu **Rekatolt!**

REKATO

Ära unusta pilku heita ka mänguasjade maaletooja Rekato veebipoodi aadressil www.rekato.ee

